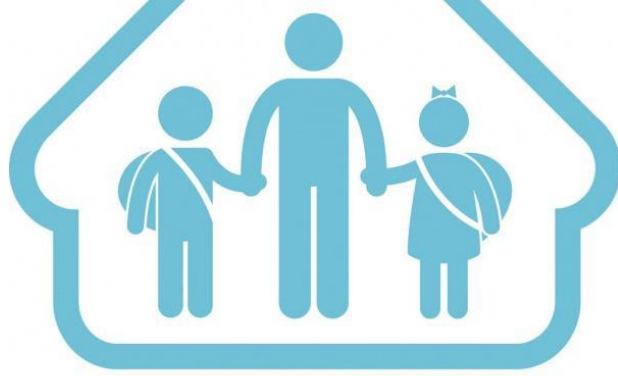

UZMAN ÖĞRETMENLİK GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ “GÜVENLİ OKUL KAVRAMI” 1. VIDEO CELALETTİN HOCAİN DERS NOTLARI

GÜVENLİ OKUL

**Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
Celâlettin Lütfi BEKTAŞ
ELAZIĞ/2023**

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ (Celalettin Hocanın Ders Notları)

Maslow, insanın temel ihtiyaçlar hiyerarşisinin ikinci basamağını güvenlik olarak belirlemiştir. Bu kurama göre, insanın kendisini gerçekleştirebilmesi için beden, iş, kaynak, sağlık, mülkiyet vb. konularda güven içinde olması gerekmektedir

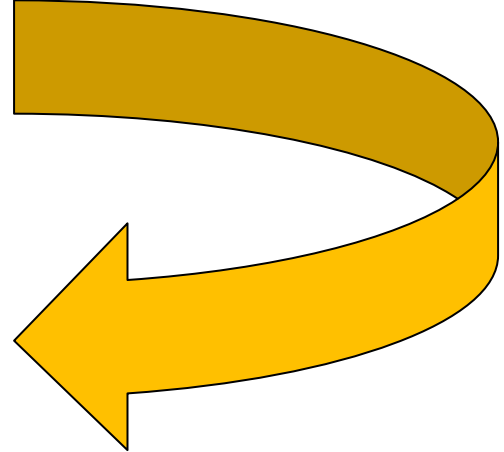
Sağlıklı nesiller inşa edebilmek için dikkat edilmesi gereken hususların başında okul güvenliği gelmektedir. Güvenin olmadığı ve korkunun hâkim olduğu okullarda nitelikli öğrenmeden söz edilemez. Güvensiz okul ortamları öğrenmeye odaklanamama ve öğrencilerde motivasyon düşüklüğüne neden olmaktadır.

“GÜVENLİ OKUL TANIMLARI”

- ❑ Öğrencilerin, öğretmenlerin ve diğer personelin kendilerini **“FİZİKSEL-PSİKOLOJİK-DUYGUSAL”** bakımdan özgür hissetmeleri ve okulda öğrenme için uygun bir ortamın sağlanmasıdır
- ❑ Öğrencilerin güvenli bir eğitim ortamında sosyal becerilerini sergiledikleri, öfkelerini kontrol edebildikleri, sorunlarına çözüm bulabildikleri ve herkesin birbirine saygılı davrandığı bir ortamdır.
- ❑ Güvenli okul ortamının inşasında dikkat edilmesi gereken bir diğer husus ise okulun paydaşlarının özellikle öğretmen ve diğer çalışanların kendilerini emniyette hissetmeleridir.
- ❑ **“Öğrenci ve okul personelinin okul içinden ya da çevreden kaynaklanan suç, şiddet, saldırganlık, zorbalık, hırsızlık, vandalizm, alkol, sigara ve uyuşturucu madde kullanımı, cinsel ve ırksal taciz gibi istenmeyen davranışlara karşı korunmaları ve okulda bir kriz ortamı yaratabilecek olağanüstü hâllerde can güvenliklerinin en üst düzeyde sağlanmasıdır.”** Bu konuların yanında terörist saldırılar, kimyasal ve nükleer sızıntılar, trafik ve savaş durumları da okul güvenliğini bozan unsurlar olarak değerlendirilmektedir

“GÜVENLİ OKULLARIN BAZI ÖZELLİKLERİ”

1. Etkili okul yöneticiliği
2. Okulu oluşturan mekânların kontrolü,
3. Güven hissi,
4. Saygı,
5. Samimiyet,
6. Fiziksel zarar, gözdağı, zorbalık ve tacizin bulunmaması,
7. Alay, Nefret dili ve Sosyal dışlanmadan uzak olma,
8. Çatışma riskinden uzak olma
9. Doğal Afetlerden uzak olma,
10. Sorumluluk duygusunu geliştirme,
11. İhtiyacı olan öğrencilerin ihtiyacını giderme,
12. Eşit muamele,
13. Akademik başarıya odaklanma,
14. Veliler ve Toplumla iyi ilişkiler içinde olma,
15. İfade özgürlüğünü destekleme,
16. Güvenlik problemlerini açıkça tartışma,
17. İletişim,
18. Empati kültürünü geliştirme
19. Güvenliği tehdit eden davranışları ödüllendirmeme ve görmezlikten gelmeme,
20. Kolluk güçleriyle işbirliği,
21. Her türlü bağımlılıkla mücadele,
22. Göçmen çocukların problemlerini yönetebilme,
23. Krize hazırlık ve Krize müdahale planlarına sahip olma

Etkili Okul Yöneticiliği ve Liderliği:

- ❑ Güvenli okulların inşası için okul idaresinin ve öğretmenlerinin etkili liderlik sergilemeleri gerekmektedir.

Okulu Oluşturan Mekânların Kontrolü:

- ❑ Okulların güvenli olabilmesi için okulun bütün mekânlarına hâkim olunması gerekmektedir.

Güven Hissi:

- ❑ Güven hissi güvenli okulun en temel göstergelerinden biridir. Okullarda sağlıklı öğrenmelerin meydana gelebilmesi için öğrenciler sınıf içindeki ve dışındaki bütün süreçlerde güven içinde olmalıdırlar.

Saygı:

- ❑ Güvenli okulların temel göstergelerinden biri de okullardaki karşılıklı saygı kültürüdür.

Samimiyet:

- ❑ Okulun paydaşları arasındaki samimiyet, okul güvenliğinin temel göstergelerinden biridir.

Fiziksel Zarar, Gözdağı, Zorbalık ve Tacizin Bulunmaması:

- ❑ Güvenli okullar fiziksel zarar, gözdağı, zorbalık ve tacizin bulunmadığı yerlerdir. Okullarda bu tür problemlerin olmaması için gerekli önlemler alınmalıdır.

GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ (Celalettin Hocanın Ders Notları)

Alay, Nefret Dili ve Sosyal Dışlanmadan Uzak Olma:

- Alay, nefret dili ve sosyal dışlanma okulların güvensiz hâle gelmesindeki sebepler arasındadır.

Çatışma Riskinden Uzak Olma: Terör ve çatışma ortamı 21. yüzyılda insanlığın karşılaştığı problemler arasında yer almaktadır.

Doğal Afetlerden Uzak Olma: Güvenli okul iklimini olumsuz yönde etkileyen diğer bir risk de doğal afetlerdir.

Sorumluluk Duygusunu Geliştirme:

- Okul müdürü, öğretmen, öğrenci, çalışan ve diğer paydaşların güvenli okul için sorumluluk almaları gerekmektedir.

İhtiyacı Olan Öğrencilerin İhtiyaçlarını Giderme:

- Aileleri tarafından temel ihtiyaçları karşılanamayan öğrencilerin bulunduğu bir eğitim kurumunda güvenli okul ikliminin tesis edilebilmesi zordur

Eşit Muamele: Öğrencilere eşit muamele edilmemesi, güvenli okul iklimini zedeleyen diğer bir problemdir.

Akademik Başarıya Odaklanma:

- Akademik başarıları yüksek olan okullarda güvenli okul iklimini tehdit eden problemler daha az yaşanmaktadır.

Veliler ve Toplumla İyi İlişkiler İçinde Olma:

- Güvenli okulun göstergelerinden biri de okulun yönetim kadrosunun ve öğretmenlerinin veliler ve toplumla iyi ilişkiler kurmasıdır.

İfade Özgürlüğünü Destekleme:

- Güvenli okulların bir özelliği de öğrencilerin kendilerini rahatça ifade edebilmeleridir. Özgür düşünebilen ve fikirlerini beyan eden öğrencilerin akademik başarılarının daha yüksek olduğu bilinmektedir.

Güvenlik Problemlerini Açıkça Tartışma:

- Güvenli okullarda okulun güvenlikle ilgili problemleri okul paydaşlarıyla açıkça tartışılır ve çözümler üretilir.

İletişim:

- Sağlıklı öğrenmelerin meydana geldiği okulların temel göstergelerden biri okulu oluşturan paydaşlar arasındaki açık ve kesintisiz iletişimdir.

Empati Kültürünü Geliştirme: Güvenli okulların bir diğer özelliği okuldaki empati kültürüdür.

Güvenliği Tehdit Eden Davranışları Ödüllendirmeme ve Görmezlikten Gelme:

- Okul iklimini tehdit edebilecek davranışların ortaya çıkması durumunda okul idaresi, öğretmen ve çalışanlar uygunsuz davranışları görmezlikten gelmemelidir.

Kolluk Güçleriyle İş Birliği:

- Güvenli okul denilince sadece okul için güvenli olması yeterli değildir. Okul çevresinin de güvenli olması gerekmektedir.

Her Türlü Bağımlılıkla Mücadele:

- Madde, teknoloji, oyun ve internet vb. bağımlılık türleri öğrencilerin kendilerine zarar verebilmelerinin yanında şiddet, zorbalık, vandalizm vb. olumsuz davranışlar sergilemelerine neden olmaktadır.

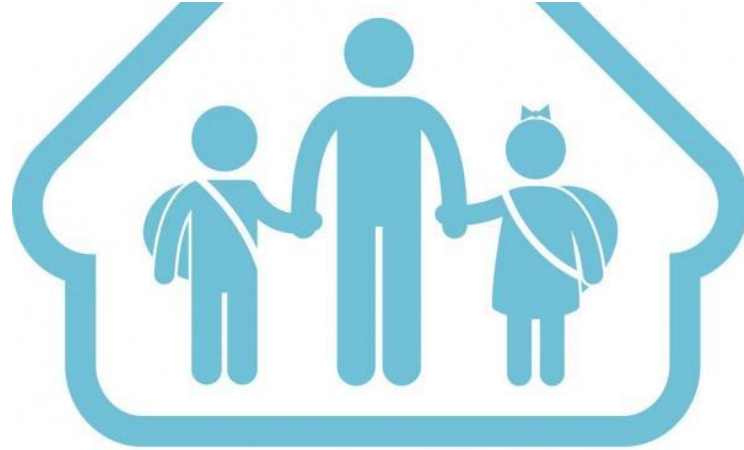
Göçmen Çocukların Problemlerini Yönetebilme:

- Göçmen öğrencilere sahip okul idareleri, öğretmenler ve diğer çalışanlar bu öğrencilerden kaynaklanan problemlerin nasıl yönetilebileceği konusunda deneyim sahibi olmalıdırlar.

Kriz Hazırlık ve Krize Müdahale Planlarına Sahip Olma:

Okul idaresi, öğretmenler ve diğer çalışanlar okul ortamında ortaya çıkabilecek her türlü kriz ve probleme karşı hazırlıklı olmalı ve müdahale planları geliştirmelidirler. Bu çerçevede, olası kriz ve risklere karşı zaman zaman tatbikatlar yapmakta fayda vardır.

UZMAN/BAŞÖĞRETMENLİK GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ “İTERNET BAĞIMLILIĞI” 2. VIDEO CELALETTİN HOCANIN DERS NOTLARI

GÜVENLİ OKUL

**Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
Celâlettin Lütfi BEKTAŞ
ELAZIĞ/2023**

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ (Celalettin Hoca'nın Ders Notları)

Soru-1

Bağımlılık nedir?

- ☐ Herhangi bir maddenin zarar veren sonuçlarına rağmen sürekli ve aşırı kullanımı sonucu ortaya çıkan bir rahatsızlıktır.
- ☐ Bağımlı bireyler, belirli bir maddeye karşı aşırı ve yoğun ilgi gösterirler ve kişinin yaşamı boyunca sürebilir.
- ☐ Bu bireyler madde kullanımının birçok probleme yol açacağını bilmelerine rağmen o maddeleri kullanmaya devam ederler.
- ☐ Bireyler zamanla maddeye karşı tolerans geliştirirler ve bu maddeyi gittikçe daha çok kullanmak isterler. Bu durumda da bırakma konusunda daha çok sıkıntı yaşadıkları gözlenir.

Soru-2

Bağımlılığın boyutları nelerdir?

1. Biyolojik,
2. Sosyal,
3. Davranışsal boyutları **vardır ve yeniden tekrar eden bir rahatsızlıktır.**

Soru-3

Bağımlılığın sınıflaması nedir?

1. Fiziksel bağımlılık
2. Ruhsal bağımlılık olarak sınıflanabilir.

Fiziksel bağımlılık;

- ☐ Maddenin varlığına karşı duyulan fizyolojik bir iştir. Madde alınmadığı zaman fizyolojik uyumun bozulmasına bağlı olarak fiziksel belirtiler çıkar. Ve bu durum kişiyi ve çevresindeki insanları rahatsız edebilir.

Ruhsal bağımlılık;

- ☐ Kişinin duygusal ya da kişilik yapısı gereği, gereksinimlerini tatmin etme ya da giderme amacıyla o maddeye düşkünlüğü biçiminde tanımlanabilir. Madde bırakıldığında ruhsal bazı şikâyetler görülür.

Önemli not

Soru-4

DSM-V'ye (Psikolojik Tanı Kriterleri Kitabı) göre bağımlılık kavramının kaç temel özelliği vardır?

1. Maddeye ulaşmak için engellenemez arzu ve istek,
2. Tolerans adı verilen kullanımın giderek artması,
3. Yoksunluktur.

Soru-5

Madde bağımlı kişiler kimlerden destek almalıdırlar?

- ☐ Bağımlılıkların ortak özelliklerinden biri de **madde ya da davranışa yönelik davranışları kontrol edememe ve olumsuz etkilerine rağmen maddeyi/davranışı kullanmaya devam etmektir. Madde bağımlısı kişilerin hastaneler bünyesinde kurulan Alkol ve Uyuşturucu Madde Bağımlıları Tedavi ve Araştırma Merkezlerinden (AMATEM) destek alması gerekir.**

Soru-6

Teknoloji bağımlılığı ve internet bağımlılığı nedir?

- ☐ Teknoloji ve internetin **bilinçli olmayan, kontrolsüz bir şekilde kullanımına bağlı olarak ortaya çıkan, davranışsal bağımlılıkları;**
 1. Oyun oynama bozukluğu,
 2. Kumar oynama bozukluğu,
 3. Sosyal medyanın ve akıllı telefonun aşırı kullanımı **gibi** bağımlılık yapıcı alt davranışlarla kendini gösteren bağımlılık türü teknoloji bağımlılığı olarak tanımlanır

Televizyon ► Telefon ► Tablet ► Bilgisayar oyunları ► Oyun konsolları ► İnternet ► Sosyal medya

Soru-7

İnternet bağımlılığı kriterleri nelerdir?

1. Sosyalleşme,
2. İnternet günümüzde bilgi alışverişi, sohbet, alışveriş gibi birçok amaçla kullanılmaktadır.
3. İnternetin bu kadar çok kullanımı beraberinde bazı psikolojik, davranışsal ve duygusal problemleri de insan yaşamına getirmektedir.
4. Bireyler, günlük hayatta kuramadıkları anlamlı ve kendilerini değerli hissettirecek ilişkileri internet ortamında bulabilir,
5. Sosyal kaygı yaşadığı için insanlarla konuşmaktan çekinen bir genç, internet sayesinde kendini ifade edebilir ve istediği kişi olabilir,
6. Günlük hayatta değer görmeyen ve sürekli hor görülen bir çocuk internet ve oyunlar sayesinde saygınlık ve güç ihtiyacını karşılayabilir

Soru-8

İnternet bağımlılığı nedenleri nelerdir?

- ☐ İnternet bağımlılığının nedenlerine bakıldığında **sosyalleşme gereksinimi** önemli bir neden olarak görülebilir.
- ☐ Kişilerin gerçek kimliklerini saklayarak kendilerini olduklarından farklı bir şekilde göstermeleri,
- ☐ Tanınmanın verdiği rahatlıkla düşüncelerini açıkça paylaşabilmeleri,
- ☐ Yüz yüze iletişim yerine internet iletişimini daha kolay bulmaları,
- ☐ Sosyalleşme ihtiyacını karşıladığından bireyler internete yönelmektedirler.

Soru-9

İnternet bağımlılığı **BELİRTİLERİ** nelerdir?

1. Davranışsal belirtiler,
2. Fiziksel ve zihinsel belirtiler,
3. Sosyal belirtiler.

"Davranışlar belirtilerimiz:

- ☐ İnternette geçen sürenin giderek artması,
- ☐ Amaçlandığından daha uzun süreli internet kullanma,
- ☐ Kullanımla ilgili yalan söyleme,
- ☐ İnternette ilgili aşırı zihinsel uğraş,
- ☐ İnterneti diğer problemlerden kaçmak için kullanma,
- ☐ İnternet kullanımının sebep olduğu psikolojik, sosyal, fiziksel ve mesleki problemlere rağmen kullanmada ısrar etme.

Fiziksel ve zihinsel belirtiler:

- ☐ İnternet kullanımının azalmasıyla birlikte anksiyete,
- ☐ İnternette ilgili obsesif düşünceler ve hayallerde artış,
- ☐ İnternet kullanımını kontrol etmek veya azaltmak için süregelen bir istek ve arzusun olmaması;
- ☐ Durgunluk, uykusuzluk, panik atak ve kızgınlık hâllerindeki artış;
- ☐ Kan basıncı ve kalp dolaşım sistemi bozuklukları, stres,
- ☐ Konsantrasyon eksikliği; baş, mide ve kas ağrıları ile görme zayıflıkları.

Sosyal belirtiler:

- ☐ Önemli sosyal, mesleki ve serbest zaman faaliyetlerinin internet kullanımı yüzünden bırakılması,
- ☐ İş yerinde veya okulda azalan üretkenlikle birlikte yüksek gerilim ve rekabet ortamı oluşması.

Önemli not

GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ (Celalettin Hocanın Ders Notları)

Soru-10

İnternet bağımlılığı Sonuçları nelerdir?

1. Beden sel sonuçlar,
2. Sosyal sonuçlar,
3. Psikolojik sonuçlar

Bedensel sonuçlar:

- ☐ Beslenmeyi o kadar ihmal ederler ki ciddi bir şekilde zayıflarlar.
- ☐ Aşırı kilolu olma
- ☐ Sırt ağrıları, baş ağrıları, göz şikâyetleri aşırı internet kullanımının
- ☐ Vücut hijyeni de sık sık ihmal edilen bir konu hâline gelir.

Sosyal Sonuçlar:

- ☐ Gerçek dünyaya ait ilişkilerin azalması, hobi ve ilgi alanlarının ihmal edilmesiyle başlar.
- ☐ Kişi giderek yalnızlaşır ve sonunda çevresinden tümüyle yalıtılmış hâle gelir.
- ☐ Sanal dünyada ise sosyal ağda çok çeşitli ilişkileri vardır.
- ☐ Notlar kötüleşir, iş yerine aşırı yorgun gelirler, konsantre olamazlar.
- ☐ Genellikle geç kalırlar, ev de ihmal edilir.

Psikolojik sonuçlar:

- ☐ Kendisine güvenmeyen kendisinden şüphe eden bir kişiliğe sahiptirler.
- ☐ Başkalarıyla temas kurmada yaşanan kendine güvensizlik zamanla giderek büyüyen bir korkaklığa dönüşür.
- ☐ Sık sık ortaya çıkan başka bir olgu da depresyondur. Ayrıca değersizlik ve çaresizlik duyguları da bu kişilerde baskındır.

Önemli not

Soru-11

Aşırı Teknoloji kullanımına karşı aile olarak ne yapmak gerekir?

- ☐ Çocukların nasıl bir insan olmasını istiyorsanız ona o şekilde model olun.
- ☐ Çocuklara karşı her zaman saygılı olun.
- ☐ Çocuklara sevginizi açıkça ve koşulsuz olarak gösterin.
- ☐ Çocuklarla birlikte oyun oynayın.
- ☐ Çocuklarla birlikte kitap okuyun.
- ☐ Çocukların yaşına uygun sorumluluklar verin.
- ☐ Çocukların mutlaka bir spor ya da sanat alanında uğraş edinmesini sağlayın.
- ☐ Çocukların yaşam amacı edinmesine yardım edin.
- ☐ Sonuç değil süreç odaklı başarıyı destekleyin.
- ☐ Çocukların arkadaşlarını tanıyın.

Soru-12

Aşırı Teknoloji kullanımına karşı okulpsikolojik danışmanları/rehber öğretmenler neler yapabilirler?

Profesyonel gelişim: Okul danışmanların konu ile ilgili yeni eğilimleri takip etmeleri ve profesyonel olarak kendilerini bu alanda geliştirmeleri yer almaktadır.

Tüm okul çapında eğitim: Okul psikolojik danışmanları dijital bağımlılıklarla ilgili tüm okul personeli bilgilendirmeli, çeşitli eğitimler düzenlemelidir.

Aile ve toplum eğitimi: Aile ve topluma yönelik atölye çalışmaları, seminer ve eğitimler verilebilir.

Öğrenci değerlendirmesi: Öğrencilerin birçok test ve çeşitli araçlarla internet bağımlılığı açısından değerlendirilmesini içerir.

Önleyici çalışmalar: Grup danışmanlığı, bireysel danışma, sınıf rehberliği gibi etkinliklerle öğrencilere yönelik dijital bağımlılıkta önleyici çalışmalar yapmayı içerir.

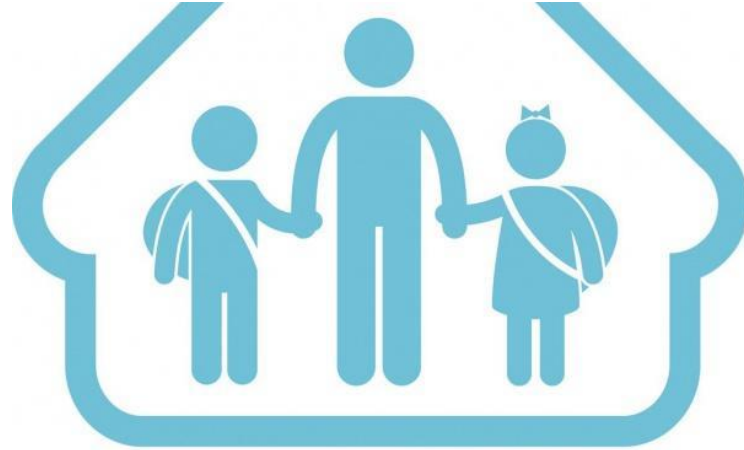
Kaynaklar: Okul psikolojik danışmanları aileler ve topluma yönelik çeşitli kaynaklar hazırlayabilirler ya da var olan kaynakları onlarla paylaşabilirler.

Soru-13

İnternet bağımlılığını önlemede okullara ve öğretmenlere düşen görevler nelerdir?

- ☐ Okullarda özellikle ilkököl seviyesinde önleyici programlar uygulanabilir.
- ☐ Öğretmenler öğrencilerinin kişilik özelliklerine odaklanmalıdır.
- ☐ Öğretmenlerin, öğrencilerin diğer akranları ile ilişkilerini incelemeleri gerekir.
- ☐ Özellikle öğrenci yalnız ve içine kapanık ise sosyal medyada daha fazla vakit geçirebilir. Öğretmen öğrencilerini yaratıcı ve keşfedici grup faaliyetlerine sevk etmelidir. Öğrenciler internette ne kadar az vakit geçirirlerse bağımlılık geliştirmeleri o kadar azalır.
- ☐ Öğrencilere internetin pozitif ve negatif etkileri ile ilgili atölye çalışmaları düzenlenebilir. Seminer ve atölye çalışmaları ailelere yönelik de tasarlanabilir.
- ☐ Benlik saygısı düşük çocukların internet aktivitelerine daha fazla dâhil oldukları görülmektedir.

UZMAN/BAŞÖĞRETMENLİK GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ “SİBER ZORBALIK VE MAĞDURİYET” 3. VIDEO CELALETTİN HOCA NIN DERS NOTLARI

GÜVENLİ OKUL

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
Celâlettin Lütfi BEKTAŞ
ELAZIĞ/2023

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ (Celalettin Hocanın Ders Notları)

Soru-1

Zorbalık nedir?

- Yaşça daha büyük ya da fiziksel olarak güçlü olan çocukların kendilerinden daha güçsüz olan çocukları sürekli olarak hırpalaması, eziyet etmesi ve rahatsız etmesidir.

Soru-2

Öğrencilerin okulda gerçekleştirdikleri Zorbalık davranışları nelerdir?

1. Bireysel özellikler,
2. Akran grubu,
3. Okul ortamı,
4. Aile,
5. Çevresel özellikler gibi birçok değişkenle ilgili olabilir

Soru-3

Zorbalığı ayırt edici özellikler nelerdir?

1. Zorbalık bilinçli ve istençli olarak yapılan ve kurbanı fiziksel, zihinsel, sosyal ya da psikolojik olarak zarar verme amacı güden söz ve eylemlerdir.
2. Zorbalık bir kereye mahsus değildir. Çeşitli zaman aralıklarında tekrarlanıyor olması gerekir.
3. Zorbalar eylemlerini bireysel veya grupla yapabilecekleri gibi, kurbanlar da bu eylemlerden bireysel ya da grup olarak zarar görebilirler.
4. Zorbaca davranışa maruz kalan kurbanın kendini koruyamayacak ve savunamayacak fiziksel veya zihinsel nitelikte olması gerekir.
5. Zorbaca davranışlar sergileyen bireylerin genellikle bu eylemler sonunda kendilerine çıkar sağladıkları görülür.
6. Zorbalar, kurban veya kurbanlarının acı çekmesinden, küçük düşmesinden zevk alırlar.
7. Zorbalar ve kurbanlar ile sergilenen zorbaca davranışlar dikkate alınmalıdır.

Önemli not

Soru-4

Siber Zorbalık nedir?

- Bireylerin mobil telefonlar ve internet aracılığıyla bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak diğer bireylere rahatsızlık vermesi ve taciz etmesidir.
- Bireylerin internet ve elektronik medyayı kullanarak saldırgan davranışlarda bulunmasıdır

Soru-5

Geleneksel zorbalık ile Siber zorbalık arasındaki farklar nelerdir?

- Geleneksel zorbalıkta özellikle çocuklar diğerleri tarafından tanındığı ve bu da kaygıyı artırdığından dolayı çocuklar genellikle siber zorbalığı tercih etmektedirler. Hatta bazen normal hayatında zorbalık davranışları göstermemiş olmasına rağmen tanınmadığı ya da bulunamayacağını düşündüğü için sosyal medyada zorbalık davranışlarına devam eden bireyler, gençler ya da çocuklarla da karşılaşabiliyoruz.
- Çocukların siber zorbalığı geleneksel zorbalığa tercih etmesinin nedenlerinden biri de daha fazla izleyiciye ulaşmasıdır.
- Ayrıca yazılı kelimelerin etkisi daha büyüktür.
- Sözel kelimeler daha çabuk unutulurken yazılı tacizlerin etkisi daha büyük olabilir ve bireyler siber zorbalığı her zaman her yerde uygulayabilirler

Önemli not

Soru-6

Siber zorbalığın nedenleri nelerdir?

- ☐ İntikam alma ya da cezalandırma arzusu,
- ☐ Popüler olma arzusu,
- ☐ Aile içinde yaşanan sorunlar,
- ☐ Düşük öz güven,
- ☐ Gerçek dünyada elde edilemeyen başarıyı sanal dünyada yakalama arzusu,
- ☐ Siber zorbalık yaptığı, mağduriyet yaşattığı kişi ile ilgili olarak yaşamış olduğu kıskançlıklar

Soru-7

Siber mağduriyet nedir?

- ☐ Kişinin dijital teknolojiler aracılığıyla kendine zarar veren saldırgan tutumlara maruz kalması ve bunun da kişide mağduriyet oluşturması durumudur.

Soru-8

Siber mağduriyete maruz kalan ergen ve çocuklarda neleri tetiklemektedir?

- ☐ Akademik,
- ☐ Duygusal,
- ☐ İlişkisel ve sosyal problemler,
- ☐ Artan stres,
- ☐ Depresyon,
- ☐ Kaygı,
- ☐ İntihar sonuçları,
- ☐ Baş ve karın ağrısı,
- ☐ Cilt problemleri,
- ☐ Fiziksel problemler,
- ☐ Yeme alışkanlıklarını tetiklemektedir

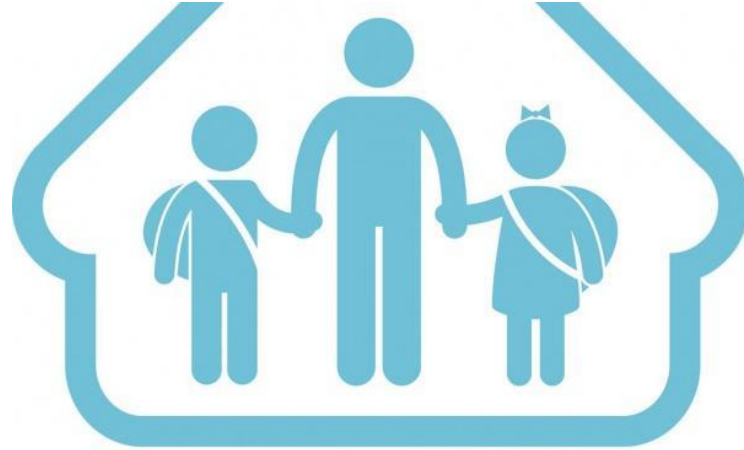
Soru-9

Siber zorbalığın önlenmesi için neler yapılabilir?

1. Çocuklarınızın mutlaka şifre kullanmalarını ve bu şifreleri kimseyle paylaşmamalarını sağlayın.
2. Çocuğunuzun sosyal medya hesaplarında gizlilik ayarlarını uygulayın.
3. Siber zorbalık karşısında duygusal bir yanıt isterler. Çocuğunuza bu tür bir durumda asla karşılık vermemesini söyleyin.
4. Siber zorbalık yapanları ilgili makamlara bildirin.
5. Çocuklarla rahat bir iletişim iklimi oluşturun.
6. Siber zorbalığın ne olduğunu onlara anlatın.
7. Çocukların çevrim içi aktivitelerini (oyun vb.) gözlemleyin.
8. Uygulamalar ve çevrim içi platformlar hakkında bilgi sahibi olun. Öğretmenlerin de bu konuda özellikle ailelere ve çocuklara yönelik bilgilendirme yapmaları çok önemli. Tabii bu konuda önceden kendilerinin de bilgi sahibi olması gerekli.
9. Öğrenci, öğretmen ve ailelere yönelik zorbalık ve siber zorbalık seminerleri düzenleyin.
10. Okul ve aile arasındaki iş birliği ve iletişimi artırın.
11. Zorbalığı ve siber zorbalığı önlemeye ve azaltmaya yönelik olarak öğrencilerin çatışma çözme, problem çözme, iletişim becerileri, duygu düzenleme becerileri vb. özelliklerini artırıcı etkinlikler ve grup çalışmaları, psikolojik danışmanlar/rehber öğretmenler tarafından yapılabilir.

Önemli not

UZMAN/BAŞÖĞRETMENLİK GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ “GÜVENLİ OKUL VE İLETİŞİM” 4. VIDEO CELALETTİN HOCAANIN DERS NOTLARI

GÜVENLİ OKUL

**Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
Celâlettin Lütfi BEKTAŞ
ELAZIĞ/2023**

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ (Celalettin Hocanın Ders Notları)

Soru-1

Güvenli bir okulda iletişim için kriterler neler olmalıdır?

- ☐ Güvenli okul sadece fiziksel güvenliğin sağlanmasıyla elde edilemeyen, sosyal ve psikolojik yönleri de göz önünde bulundurmayı gerektiren durumdur.
- ☐ Eğitim özünde bir iletişim faaliyetidir. Etkili iki yönlü iletişim, okul yönetiminden müfettişe, müdür, yönetici ve öğretmene kadar tüm eğitim süreçlerinin başarıyla yerine getirilmesinde ve güvenli bir okul ortamı sağlanmasında bir ön koşul olarak karşımıza çıkmaktadır.
- ☐ Okulların yönetilme biçimleri okul iklimi üzerinde önemli bir belirleyici unsurdur. Okulda gerçekleşen iletişimin ve koordinasyonun türünün ne tonda olacağı başta okul yöneticileri tarafından şekillendirilmektedir. Bununla beraber okul içerisindeki tüm paydaşlar gerçekleşen iletişim ve koordinasyon üzerinde bir etkiye sahiptir.

Soru-2

Güvenli bir Eğitimin iletişimi nasıl olmalıdır?

- ☐ Güvenli okulun sadece fiziksel tedbirler ve okullarda kolluk mevcudiyeti ile sağlanamayacağı düşüncesi son yıllarda yaygınlık kazanan bir yaklaşım hâlini almıştır. Buna bağlı olarak 2019 yılında Millî Eğitim Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığının ortaklaşa yürüttüğü Eğitim ve Güvenlik Projesinde “güvenli eğitim iletişimi” kavramı geliştirilmiştir.
- ☐ Güvenli eğitim iletişimi, zorunlu öğrenim çağındaki bireylerin eğitim hayatlarında karşılaşılabilecekleri güvenlik sorunları ile ilgili tüm paydaşlar arasında gerçekleşen iletişimsel süreç ve becerileri kapsamaktadır.

Soru-3

Güvenli eğitim iletişiminin sağlandığı bir ortamda herhangi bir sorunla karşılaşan çocuğun ne yapması gerekir?

1. Öncelikle kendisinin veya bir başkasının bir güvenlik sorunu veya eğitim süreçleri içerisinde yardım almasını gerektiren herhangi bir sorun ile karşılaştığını kavrayabilmesi,
2. Sorunu; ailesi, öğretmenleri veya yetkili diğer kurum personelleri ile doğru ve etkili biçimde paylaşabilmesi,
3. Paylaşımı sonunda bir yardım alacağına dair beklentiye sahip olabilmesi,
4. Kurduğu bu iletişim sonunda olumsuz bir sonuç (ifşa edilme, hor görülme, dikkate alınmama, alay edilme, dışlanma vb.) ile karşılaşmayacağına dair bir güvene sahip olabilmesi beklenmektedir.

Soru-4

Güvenli eğitim iletişiminin sağlanamadığı bir ortamda herhangi bir sorunla karşılaşan çocuğun ne yapması gerekir?

Güvenli eğitim iletişiminin sağlanamadığı bir ortamda pozitif bir okul ikliminin de oluşması imkânsız hâle gelmektedir. Güvenli eğitim iletişimi çocuk odaklı bir kavram olmakla birlikte sadece çocuklarla kurulan iletişimi değil aynı zamanda tüm paydaşların birbirleri arasında kuracakları iletişimin güvenli olmasını gerektirmektedir. Bu durum kurum yönetimi, eğitime ilişkin mevzuat, fiziksel şartlar, öğrencilerin sosyo-ekonomik yapıları, okulun bulunduğu semtin ve bölgenin özel konumu gibi pek çok unsuru göz önünde bulundurmayı ve bunlara özgü stratejiler geliştirmeyi gerektirmektedir. Bununla birlikte öğretmenlerin öğrenciler ve diğer paydaşlar arasında kuracağı iletişim süreçlerinde benimseyeceği kimi stratejiler güvenli eğitim iletişimi sağlamak için başlangıç adımını sağlayacaktır. Bu stratejilerden bazıları şunlardır:

1. Duruma uygun iletişim tonunu belirlemek,
2. Okulun iletişim planlarını bilmek ve bu planların gerektirdiği sorumluluklar kapsamında hareket etmek,
3. Problemler ortaya çıkmadan önce iletişim kanallarının oluşturulması ve bunların açık tutulması,
4. İletişim etkinliğine pozitif olarak başlamak,
5. Aktif dinleme edimini uygulamak ve iletişim sırasında karşıdaki kişi ile etkileşime girmek,
6. Uzlaşılan noktaları vurgulamak ve ödün vermeye rıza gösterebilmek,
7. Gizliliğe saygı göstermek,
8. Dedikodudan kaçınmak,
9. Pozitif bir noktaya vurgu yaparak iletişimi sonlandırmak

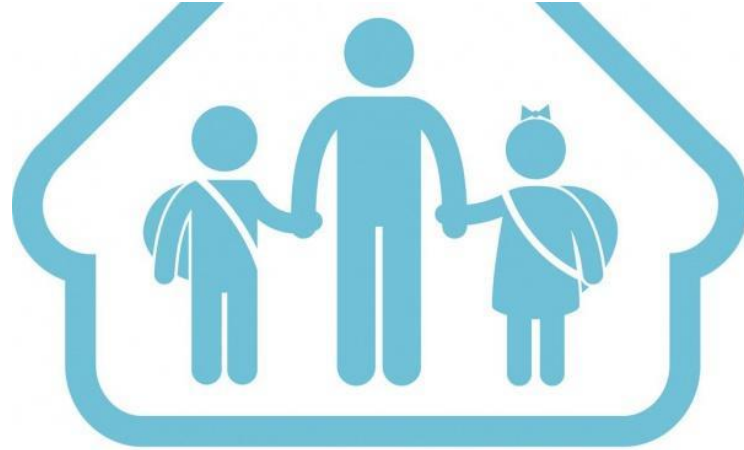
Soru-5

UNICEF Eğitim güvenliği konusunda farklı tehditler karşısında ebeveynler ile kurulacak iletişim türlerinde doğru tonun bulunmasına özel bir vurgu yapmasında kullandığı yol haritası nedir?

UNICEF, eğitim güvenliği konusunda;

- ☐ Ebeveynleri dinlemek;
- ☐ Sıcak ve pozitif bir tonu tüm iletişim mecralarında sürdürmek;
- ☐ Sıkça iletişime geçmek; iletişimin gizliliğini ve ana hedefin öğrencinin çıkarları olduğunu vurgulayarak bir güven hissi geliştirmek;
- ☐ Ailelerin farklı arka planları ve inanışları olduğunu göz önünde bulundurarak tek bir yaklaşımın her iletişim faaliyeti için uygun olmayabileceğinin farkında olmak; ebeveynleri değerli hissettirmek stratejileri genel bir yol haritası sağlayacaktır.

UZMAN/BAŞÖĞRETMENLİK GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ “Yabancı Eğitimi ve Güvenli Okul” 5.VE 6. VIDEO CELALETTİN HOCANIN DERS NOTLARI

GÜVENLİ OKUL

**Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
Celâlettin Lütfi BEKTAŞ
ELAZIĞ/2023**

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ (Celalettin Hocanın Ders Notları)

Soru-1

Türkiye'deki yabancılarla ilgili genel bilgiler nelerdir?

- 2011'den sonra Türkiye'ye farklı statülerde beş milyondan fazla "göçmen" yerleşmiştir.T.C. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü web sayfasından alınan bilgilere göre 2020 yılı sonunda, Türkiye'ye yerleşmiş olan yabancı uyruklu vatandaşların önemli bir kısmı kamplarda yaşamamaktadır ve kontrol altında olmadıklarından dolayı da çocuklarını eğitim kurumlarına göndermemektedirler
- Yapılan araştırmada bu kategoriye giren göçmenlerin, eğitime ve Türkçe öğrenmeye yatırım yapmadıkları hâlde geri dönüş planlarının da olmadığı anlaşılmıştır

Soru-2

Türkiye'deki yabancıların yoğunlaştığı şehirler nelerdir?

- Türkiye'de yaşayan geçici koruma altındaki Suriyeli nüfusun sadece 52 bini geçici koruma merkezlerinde yaşamaktadır. Suriyeli nüfusun yüzde 80'i aralarında;
 1. İstanbul,
 2. Gaziantep,
 3. Hatay,
 4. Kilis,
 5. Şanlıurfa'nın da bulunduğu 10 ilde hayatını sürdürmektedir.
- Geçici koruma altındaki Suriyelilerin yüzde 40'ını 15 yaş altı çocuklar oluştururken çalışma çağındaki nüfusun payı yüzde 58, yaşlı nüfusun payı ise yüzde 2 düzeyindedir.

Soru-3

Türkiye'deki yabancıların güvenliği nasıl olmalıdır?

- Yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim ve güvenliği ise istikrarlı bir güvenliğin sürdürülmesini ifade eder. Bu durum, evrensel insan hakları açısından da önemlidir. Birçok ülkede yabancı uyruklu öğrencilerin güvenliği, eğitim kurumlarına devredilmiştir. Çünkü eğitim kurumları, eğitim ve öğrenimden sosyal yardıma, kültürel uyumdan öğrencilerin aileleriyle iletişimine, ayrımcılıkla mücadele konusunda bilgi ve tavsiyeler verilmesinden barınmaya kadar, resmî veya gayri resmî olarak genişletilebilen konularda, önemli bir role sahiptir.

Eğitim ve güvenlik sorunu, yabancı uyruklu öğrencilerin yaşamlarında çok önemlidir. Güvenlik kavramı, öğrencilerin güvenliğine ve refahına katkıda bulunan tüm sosyal etkileri kapsayacak bir şekilde düşünülmelidir. Güvenlik politikaları sosyal, politik ve ekonomik konuları kapsayan sosyal bir süreçtir. Güvenlik olmadan sosyal yaşamın hem anlamsız hem de tehlikeli olacağı belirtilmekle birlikte mutlak güvenliğin elde edilmesinin oldukça zor olduğu da bilinmektedir. Önemli olan riskleri en aza indirmektir.

Okul güvenliği:

- En geniş kapsamıyla ifade edilecek olursa öğrenciler, çalışanlar ve diğer paydaşlar olan veli ve ziyaretçilerin okul ortamında ve yakın çevresinde güvende olmaları, kendilerini fiziksel, psikolojik ve sosyal bakımdan özgür hissetmeleridir.
- Okul güvenliği yalnızca okul ortamının güvenliği ile sınırlı değildir. Okul güvenliğinin kapsamı ve boyutları; çocuğun ya da diğer okul personelinin okula gitmek amacıyla evinden ayrıldığı andan başlayarak tekrar evine gelinceye kadarki tüm aşamaları içerir.

Bu durumda başka bir ülkeden özellikle de savaş nedeniyle göç eden yabancı uyruklu aileler savaşın da getirdiği travma nedeniyle çocuklarının güvenliği için korku, endişe, panik içinde yaşamaktadır. Çocuklarını emanet ettikleri eğitim kurumlarının okulların hem çocukları için hem de kendilerinin okul ziyaretleri sırasında güvenli olduğunu bilmeleri, görmeleri, onların kaygılarını azaltacak; çocuklarını daha çok okula göndermelerine ve hem kendilerinin hem de çocuklarının topluma adapte olmasını sağlama çabasına girmelerini sağlayacaktır.

Soru-4

Türkiye'deki yabancıların eğitimi nasıl olmalıdır?

1. Eğitim bütün öğrenciler için kapsayıcı olmalıdır.
2. Eğitim kurumlarında yabancı uyruklu öğrenciler, kendilerine en çok benzeyenlerle ve kendi dünya görüşünü paylaşanlarla iletişim kurma eğiliminde olmaktadır. Kültürümüzde de sık sık kullanılan "Hemşehrim nerelisin?" sorusu insanın kendini güvende hissetme arzusundan kaynaklanmaktadır. Anlaşılabileceği gibi yabancı öğrencilere empati yapılarak yaklaşıldığımızda onlarla iletişim kolaylaşacaktır

GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ (Celalettin Hocanın Ders Notları)

Soru-5

Türkiye'deki yabancı bireylerin eğitim başarı kimliği nasıl oluşmaktadır?

AİLE/OKUL/YAKIN ÇEVRE/SANAL PENCERE

Bir yabancı çocuğun okuldaki başarısı da aşağıda sıralanan soruların nasıl cevaplandırılacağı ile bağlantılıdır.

1. **Aile içi iletişim nasıldır?** Ebeveynler çocuklarına rol model olabiliyor mu?
2. **Çocuğa gerekli olan destek veriliyor mu?** Yoksa çocuğa danışmadan çocuğun yaşamındaki hemen her şey "helikopter ebeveynler" tarafından mı doldurulmaktadır?
3. **Okul ve aile ilişkileri nasıldır?**
4. **Ailede çocuğun eğitimi destekleyen aile ortamı var mıdır?**
5. **Göç sürecinden dolayı çocuğun yaşadığı travmalar var mıdır?**
6. **Çocuğun iç dünyasına girip çocuğu anlamak için çocuk ve ebeveynleriyle hangi yöntemlerle iletişim sağlanmaktadır?**
7. **Çocuğun yakın çevresini oluşturan akran grubunun özellikleri nedir?**
8. **Çocuğun okulda arkadaşları var mıdır?**

Çocuğun kimlik oluşumu ve kültürel bağajının zenginliği konusunda ebeveynlerin eğitim seviyesi, ekonomik durumu ve sosyal statüsü de büyük bir önem arz etmektedir. Nitekim **"Her birey, içinde yaşadığı kültürün mührünü kimliğinde taşır."** sözü yapılan açıklamaları pekiştirecek bir söz olarak kullanılabilir.

Soru-6

Türkiye'deki yabancı bireylerin eğitimi için ne yapılmalıdır?

Ev sahibi ülkelerin öğrencileri ile yabancı uyruklu öğrenciler arasındaki etkileşimi kolaylaştırmak ve artırmak için **çeşitli programlara ihtiyaç vardır.** Çünkü sosyal güvenliği iyileştirmenin ve yalnızlık, kaygı ve depresyon duygularını azaltabilmenin en etkili yollarından biri, **hosgörü ortamı yaratmak ve entegrasyonu iyileştirmektir.**

Soru-7

Altın Üçgen figürü nedir?

- ☐ Aile, çocuklarına örnek vererek onları eğittikleri ilk ve en güvenli liman gibidir. Aynı şekilde aile, insan sermayesinin ilk yatırım alanı, temel davranış özelliklerinin öğrenildiği ya da öğretildiği ve beşerî ilişkilerinin ilk deneyimlendiği yerdir.
- ☐ Toplumsal değerlerin, hayata bakışın, algılama ve anlamların çocuk tarafından öğrenilmeye başlandığı, "bakir tarlaya" ilk tohumların atıldığı ve genel bir ifadeyle çocuğun kişiliğinin oluşmaya başladığı yer ailedir. Bu yüzden çocuğun beynine kodlanmış olan aile kültürünün izleri, bireyin toplum içindeki davranışlarında ömür boyu görülebilecektir. Nitekim ebeveynlerin vereceği en iyi aile içi eğitim, doğru örnek vererek yaşamak olacaktır
- ☐ Locke'nin belirttiği gibi; **"İnsan zihini boş bir levha olarak görmekte"** eğitimle bu levha üzerinde gerçek değişimler meydana getirmeyi savunmaktadır.

Soru-8

Yabancı öğrencilerin Genel olarak bakıldığında okul güvenliğinin, arkadaşlarından gelecek şiddet olaylarına karşı güvenlik, öğretmenlerin fiziksel şiddetine maruz kalma konusunda güvenlik, doğal afetlere karşı güvenlik, sağlık ve temizliğe ilişkin güvenlik, cinsel istismara karşı güvenlik, psikolojik ve duygusal güvenlik, etnik ve siyasi görüş konularındaki güvenlik boyutları olarak ele alındığında risk alanları olarak neler görülmektedir ?

"Risk Alanları Olarak"

1. Dış tehlikeler (Yetişkin veya yaşlılardan gelebilecek fiziksel veya psikolojik saldırı),
2. Mekânla ilgili tehlikeler (Kaygan zeminler, havasız mekânlar, yetersiz oksijen, merdivenler, set zeminler, menteşeler)
3. Hijyenle ilgili tehlikeler (yeteri kadar temizlenmeyen tuvaletler, kirli sınıflar)
4. Sağlıksız gıdalar,
5. Akran Zorbalığı,
6. Öğretmen-idareci şiddeti,
7. Veli şiddeti,
8. Sınav Kaygısı,
9. Servis kazaları,
10. Afetler (deprem, sel, yangın) gibi faktörler sıralanabilir

GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ (Celalettin Hocanın Ders Notları)

Soru-9

Okullarda Fiziksel, Psikolojik ve Sosyal Güvenlik nasıl olmalıdır?

Küresel bir politika sorunu olan yabancı öğrencilerin güvenliğinin

1. Yalnızlık,
2. Ayrımcılık,
3. İzolasyon boyutları da vardır.

Psikolojik güvenlik, yabancı uyruklu öğrencilerin kültürel uyumu için kritik öneme sahiptir. Psikolojik güvenlik, uyumsuzlukların telafi edilmesine ve kabul duygusuna aracılık edebilir. Aksi hâlde yabancı uyruklu öğrenciler, kendilerini sosyal dışlanma olmasa da ilişkisel bir eksiklik içinde bulabilirler. O hâlde ülkemizde, okullarda bu öğrencilerin toplumsal kültüre uyumunu sağlamak, aidiyet duygusu yaratmak için kendilerini psikolojik açıdan rahat ve güvende hissedeceği ortamlar yaratılmalı ve öğretmenler, okul yöneticileri ile Türk öğrenciler bu öğrencilerle iletişim kurarken onlara saygı duyduğunu, onları kabul ettiğini davranışlarıyla göstermelidir. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı insan güvenliğini birey merkezli olarak şu şekilde tanımlamaktadır: Güvenlik, insanların bir toplumda nasıl yaşadıkları ve nefes aldıkları, tercihlerini ne kadar özgürce uyguladıkları, pazara ve sosyal fırsatlara ne kadar erişime sahip oldukları huzur ve barış içinde yaşamaları ile ilgilidir.

Bu bağlamda, ailelerin de kendilerini ifade edecekleri ve sosyal açıdan daha rahat hissedecekleri okul ortamları yaratılarak velilerin, okulda ve okul çevresinde herhangi bir tehdit ya da risk hissetmeden okula gelmeleri sağlanmalıdır. Yine okullar aracılığı ile Türk öğrencilerin velileri ile yabancı uyruklu öğrencilerin velileri çeşitli sosyal etkinlikler, dayanışmalar vb. nedenlerle bir araya getirilerek onların kendini sosyal ve psikolojik açıdan güvende hissetmeleri sağlanmalıdır.

Diğer yandan, yabancı uyruklu öğrencilerin fiziksel güvenlik hissine katkıda bulunmakla beraber sosyal ve psikolojik güvenliklerinin de güçlendirilmesi gerekmektedir. Sosyal güvenlik, kişinin hem resmî hem de gayri resmî kurumlar dâhil olmak üzere sosyal destek ağlarına erişme yeteneği olarak tanımlanmaktadır.

Yabancı uyruklu öğrencilerin hissetmiş olduğu fiziksel, psikolojik ve sosyal güvenlik eksikliği öğrencilere motivasyon kaybı yaşatabilir ve onları topluma yabancılaştırabilir. Bunun için okulda öğretmen, yönetici ya da yaşlılarından gelebilecek fiziksel ve psikolojik şiddetten uzak gerekli önlemlerin alındığı güvenli bir okul ve okul çevresi oluşturulmalıdır. Aynı zamanda yabancı uyruklu öğrencilerin, sosyal güvenlik duygularını artırabilmek için kültürel entegrasyonu sağlamak ve topluma entegre olmalarının kolaylaştırılması için okullarda yabancı uyruklu öğrencilerin ev sahibi ülke öğrencileri ile olan etkileşimlerini teşvik eden programlar geliştirmek ve uygulamak gerekmektedir

Soru-10

Farklılıklarda Farkındalık nedir?

Yabancı uyruklu öğrenciler aynı ülkeden gelmiş olsalar da dışardan bakıldığında tek tip olarak görülebilmektedir. Oysaki

1. Bireysel-sosyal,
2. Kültürel,
3. İnanç ve yaşam felsefesi,
4. Etnik köken gibi farklılıklardan dolayı bu öğrencilerin ilgi alanları, hobileri, deneyimleri ve tercih edilen sosyalleşme yolları farklılık gösterebilmektedir.

Kültürel farklılıkların etkisi ile birey de karşısındaki kişiyi farklı algılayabilmektedir. Bu yüzden iletişim sağlarken

“Karşımadaki bireyde ne görmekteyiz ve bunun nedeni nedir?”

Veya

“Karşımadaki vatandaş hangi kültürün ürünüdür?”

Şeklinde düşünmek durumu sağlıklı analiz edebilmek için yararlı olabilmektedir.

Soru-11

Yabancılar için verilen “Hollanda örneği” kapsamı nedir?

Ebeveynler 80’li yıllarda kültürel farklılıklar nedeniyle Hollanda eğitim kurumlarına güvenmemekteydi. Bu nedenle bazı göçmen ebeveynler, okulda kız çocuklarının Hollandalılarla etkileşime geçmeleri sonunda onlardan olumsuz etkilenecekleri kaygısıyla kız çocuklarını evde tutmak için uğraş vermiştir. Ayrıca okul kantinlerinde çocukların satın alabilecekleri gıdalarda, inançlarına ters düşebilecek maddelerin kullanılmış olabileceği de bazı ebeveynlerin çocuklarını okullardan uzak tutmalarına veya çocuklarını gelmiş oldukları memleketlerindeki akrabalarına geri göndermelerine neden olmaktaydı.

Yukarıdaki duruma benzer bir şekilde göçmen vatandaşlar da kendi kültürlerindeki farklılıklardan dolayı farklı bir şekilde kodlanmış olabilirler. Bunun sonucu olarak da göçmen çocuklarının toplumumuzdaki davranışları ve beklentileri farklı olabilmektedir. Bu yüzden eğitim kurumları yani okullar yabancı uyruklu öğrencilerin karşılaştıkları sorunların farkında olmalı ve gerekli desteği sağlamalıdır.

Yukarıda açıklandığı üzere okul güvenliğinin boyutlarından biri de etnik ve siyasi görüş konusundaki güvenlidir. Dolayısıyla farklı siyasal, kültürel ve etnik yapıya sahip olan yabancı uyruklu öğrenciler okul ortamında bu farklılıklarından dolayı dışlanmamalı, psikolojik şiddete maruz kalmamalıdır.

Soru-12

Eğitimde vizyon ve gerçekler nelerdir?

Tarihsel çerçevede eğitime bakacak olursak eğitimde vizyon sahibi olanlar genellikle başarılı olmuştur. Çünkü verilen eğitim, eğitimcinin ve öğrencinin kapasitesinden daha iyi olamaz. Kültürel bagajı olmayan yani "**Sırt çantası**" boş olan bir öğrenciye eğitim vermek oldukça zor olacaktır. Ayrıca öğrencimize neyi öğreteceğimizi ve bunu neden öğreteceğimizi iyi düşünmemiz gerekmektedir. Kısacası seçici olacağız: gerekli olacak bilgilerle donanım sağlayacağız. Bunun için de aşağıdaki soruları önce yanıtlamamız gerekmektedir:

1. Bilgi kesin midir ve kalıcı mıdır?
2. Eğitimin amacı bilgi kazandırmak için mi olmalı yoksa beceri için midir?
3. Okullarda bireysel farklılıklarla etkili eğitim nasıl verilmelidir?
4. Öğrencilere düşünmeyi ve öğrenmeyi nasıl öğretmeliyiz?
5. Hızlı iletişim araç ve yöntemlerinin oluşturduğu yenisünyada okulun yeri nerede?

Soru-13

Yabancı öğrencilerin sınıftaki durumlarını iyileştirmek ve onları bir şekilde motive etmek için farklı alanlardaki becerilerini de kullanmak mümkündür. Bu bağlamda Gardner'in çoklu zekâlar teorisinden hangilerini benimseyebiliriz

1. Zihinsel zekâ,
2. Duygusal zekâ,
3. Sosyal zekâ,
4. Fiziksel zekâ,
5. Görsel zekâ,
6. Sanatsal ve müziksel zekâ,
7. Kreatif zekâ

Soru-14

Sağlıklı eğitimle birey nasıl olmalıdır?

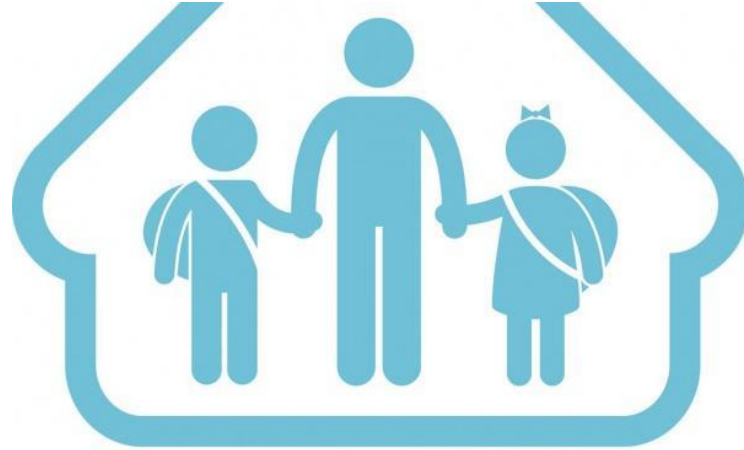
1. Eğitim ile mantık çerçevesinde düşünen, algılayan, empati sağlayan, objektif karar verebilen, motivasyonu yüksek ve öz güvenle dünya coğrafyasında rekabet edebilecek gençleri topluma kazandırmalıyız.
2. Risk, stres ve değişim ile ilgili olarak nasıl hissettiğini ve bu konularda kendi kapasitesini fark edebilir.
3. Çok kültürlülük, işle ilgili belirsizlikler ve örgütsel değişim ile baş etme konusunda sağlam biçimde odaklanabilir.
4. Kontrol etme yerine iş birliği yapmaya daha meyilli olabilir.
5. Kendi güçlü ve zayıf yönlerini tespit edebilir.

Soru-15

21.yüzyıl eğitim konseptinde eğitimcinin rolü nasıl sıralanmalıdır?

1. **Care:** Sorumluluk taşıma, değer verme, sevgi ve şefkat,
2. **Challenge:** Yenilikçi-araştırmacı, sınırları zorlayan,
3. **Clarify:** En zor konuyu da rahat açıklayabilmeli, kreatif anlatma sanatı, anlaşıldığını kontrol etmeli,
4. **Captivate:** Cazip-ilginç yapmalı, beğeni kazanılması,
5. **Confer:** Etkileşimli, herkese ilgi, zaman tanınmalı, söz hakkı tanınmalı,
6. **Consolidate:** Konunun anlaşıldığından emin olmalı kontrol edip "geri dönüş"sağlamak "feedback" vermeli, yardım ve düzeltme,
7. Control: Verimli sınıf atmosferi: Rol model, dengeli ve adil olmalı.

UZMAN/BAŞÖĞRETMENLİK GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ “SOSYAL UYUM VE ENTEGRASYON” 7.VE 8. VIDEO CELALETTİN HOCAİN DERS NOTLARI

GÜVENLİ OKUL

**Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
Celâlettin Lütfi BEKTAŞ
ELAZIĞ/2023**

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

“GÜVENLİ OKUL KAPSAMINDA SOSYAL UYUM-ENTEGRASYON”

Soru-1:

Sosyal uyum tanımı nedir?

- ☐ Bireylerin ev sahibi toplumla ilişki kurmak için geçirdiği değişimler olarak tanımlanmaktadır.
- ☐ Bireyin kendi kültürü perspektifinden ev sahibi ülkenin kültürel davranışlarını, değerlerini ve inançlarını anlama ve birleştirme süreçlerini içermektedir.
- ☐ **Bilişsel, duygusal ve davranışsal** olmak üzere birbirleriyle ilişkili birçok faktör içermektedir.
- ☐ Göçmenin yerleşmiş olduğu yeni toplumda, gelmiş olduğu ülkede sahip olduğu **kültürel kimliğini koruyarak** yeni toplumda sosyal ve kültürel bütün alanlarda katılımcı olmasıdır.

Soru-2:

Asimilasyon tanımı nedir?

- ☐ Bireyin sahip olduğu kimliğini bırakıp yalnızca yeni toplumun kültürel değerleriyle yaşamına devam etmesi olarak ifade edilebilir.

Soru-3:

Yabancı Öğrencilerin Uyum ve Entegrasyonuna Engel Olan **En Önemli Sebepler** nelerdir?

- ☐ Dil Sorunu,
- ☐ Sosyal bilgilerin eksikliği,
- ☐ Psikolojik, sosyal ve fiziksel okul güvenliği sorunu,
- ☐ Okulu Terk Etme,
- ☐ Yönetici ve Öğretmenlere Oryantasyon Eğitimi,
- ☐ Meslek Eğitimi,
- ☐ Kültürel Ayrımcılık ve Asimilasyon Endişesi,
- ☐ Maddi Yetersizlikler,
- ☐ Çocuk işçiliği

Önemli not

Soru-4:

Vatandaşlık Bilinci ve Eşitlik **Yasası** nedir?

- ☐ Gönüllülük bazında uyum ve entegrasyonun gerçekleşmemesi üzerine **Scheffer’in 2000 yılında “Çok Kültürlü Toplumun Dramı”** başlığıyla yazdığı makaleden sonra göçmenlerin entegrasyonu ulusal bir sorun olarak **Hollanda Parlamentosunda** görüşülmüş, üçüncü ve dördüncü kuşak göçmen çocuklarının çoğunun yeterli düzeyde Hollandacaya sahip olamadıkları ve orantılı olarak Hollandalılar kadar yükseköğretim için başarılı olamadıkları kabul edilmiştir.
 - ☐ 1960’lardan itibaren çok sayıda göçmen alan ve çok kültürlü topluma sahip olan Hollanda, yıllar içinde uyum sorununu çözemeyince **2001 yılında Citizenship Vatandaşlık yasası** çıkararak göçmenlere uyum kurslarını zorunlu kılmıştır. Hükümet bu yasayla göçmenlere **eşit hak, eşit sorumluluk** vermiştir. Çünkü yabancıların toplumdaki konumları ve toplumda kabul görmeleri, kendilerinin sosyal yaşama yeterli ayak uydurmalarıyla doğru orantılıdır.
1. Vatandaşlık yasasına göre her göçmen, içinde yaşadığı ortamda **sağlıklı bir iletişim sağlayabilmek için ülkenin dilini öğrenecek ve toplum hakkında yeterli bilgiye sahip olacaktır.**
 2. Bu durumda yabancı vatandaşın yerleşme hakkı alabilmesi için **B1, bir devlet kurumunda da iş sahibi olabilmesi için ise B2 düzeyinde Hollandaca bilmesi bir zorunluluktur.**
 3. Ayrıca yabancıların içinde **yaşadığı ülkenin dil seviyesi ile zekâ seviyeleri aynı düzeyde algılanır**, bu yüzden yabancıların içinde yaşadıkları toplumun dilini öğrenmeleri büyük önem taşımaktadır. Hâl bu ki yabancıların yoğun olarak yaşadığı (%70) Batı Avrupa’nın birçok ilinde yerleşik halkla yabancılar arasında iletişimsizlikten dolayı güvensizlik duygusu ve tedirginlik oluşmuş ve bu durum kamusal sahanın yaşam atmosferini olumsuz etkilemiştir

GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ (Celalettin Hocanın Ders Notları)

Soru-5:

Yabancı Düşmanlığına Karşı Farkındalık nedir ve ne yapılmalıdır?

- Yabancı uyruklu öğrenciler aynı ülkeden gelmiş olsalar da dışardan bakıldığında tek tip olarak görülebilmektedir. Oysaki bireysel sosyal, kültürel, inanç ve yaşam felsefesi, etnik köken gibi- farklılıklardan dolayı bu öğrencilerin ilgi alanları, hobileri, deneyimleri ve tercih edilen sosyalleşme yolları farklılık gösterebilmektedir. Başka bir şekilde ifade edilecek olursa göçmen vatandaşlar kendi kültürlerindeki farklılıklardan dolayı farklı bir şekilde kodlanmış olabilirler.
- Farklı siyasal, kültürel ve etnik yapıya sahip olan yabancı uyruklu öğrenciler okul ortamında bu farklılıklarından dolayı **dışlanmamalı, psikolojik şiddete maruz kalmamalıdır. Onlara kendilerini rahatlıkla ifade edecek ve güvende hissedecek demokratik ortamlar yaratılmalıdır.**
- Yabancı uyruklu ailelerin, eğitimi destekleyen örnek davranışlarının eksikliği, çocuklarının eğitimdeki başarısını kuvvetle muhtemel olumsuz bir şekilde etkileyecektir. Bu nedenle farklı ailelerin kültürleriyle de kodlanmış olan göçmen çocukları, eğitim ortamlarına uyum sağlamaya çalıştıklarında farklılıklarından dolayı bazı sorunlar yaşayacaklardır. Öğrencilerin bu zorluklara duygusal tepkileri ve duygusal değişikliklere adaptasyonu, sosyal- kültürel uyum olarak adlandırılır. Sosyal-kültürel uyumun fizyolojik, sosyolojik ve psikolojik olmak üzere çok yönlü bir yapı olarak görülmesi gerekmektedir. Genel olarak sosyal-kültürel uyum ev sahibi ülke vatandaşlarıyla sağlıklı "kişiler arası ilişkileri" ifade etmektedir.
- Yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal ve eğitimsel açıdan karşılaşabilecekleri birçok uyum sorunu olabilmektedir. Bu uyum sorunlarıyla başa çıkmaya yönelik yetenekler bireysel özelliklere göre farklılık gösterebilir. Öğrencilerin sosyal-kültürel uyum sürecini sorunsuz ve kolay hâle getirebilmek için eğitim kurumlarını, okulları sosyal ve psikolojik açıdan daha güvenli hâle getirerek uyum çalışmaları, sosyal etkinlikler ve kültürel çeşitliliğe ve farkındalığa yönelik bilgilendirici faaliyetler gerçekleştirmek yararlı olacaktır. Nitekim farklı kültürlerle sahip olan bireyleri yönetmek oldukça zordur. Bu yüzden, öğretmenlerin, yabancı uyruklu öğrencilerin kültürel uyum sürecine yönelik mesleki ve kişisel bakış açılarının dinamiklerini ve etkilerini çok iyi anlaması oldukça önemlidir.
- Yabancı öğrencilerin uyumuyla ilgili en önemli sorun, **kayıt altına alınamayan ve gerekli eğitimi görmeyen "göçmen" çocuklarının, yerleşik olduğu toplumun kültürü dışında yaşamaları, zamanla içinde yaşadıkları toplum için başlı başına bir tehlike unsuru olarak ortaya çıkabileceğidir.** Bu sorunun aynı ülkeden gelen yabancıların yoğun olduğu yabancı mahallelerinde söz konusu olursa gettolaşmaya gidebileceği birçok Avrupa ülkesinde görülmüştür.
- Tutum ve inançlardaki farklılıklardan dolayı ret edilme ve yabancılaşma korkusu yüzünden kültürel uyuma yönelik değişim ve gelişim başarılamayabilir. Bu bağlamda da yabancı uyruklu ailelerin ve çocuklarının kültürel uyumunun kolaylaştırmada önemli bir araç olan eğitim kurumlarının, okulların bu öğrencilerin psikolojik ve sosyal güvenliğini sağlamaya yönelik kültürlerarası eğitim ve öğretim ortamları yaratmaları, onların reddedilme ve yabancılaşma korkularını ve endişelerini azaltacaktır.

Soru-6

Kültürel uyum nedir?

Psikolojik uyum ve sosyokültürel uyum olarak ikiye ayırmak söz konusu olabilir:

1. **Psikolojik uyum,**
 - Stres ve başa çıkma durumlarıyla ilgili iyi oluş ve memnuniyet ile ilgilidir.
2. **Sosyokültürel uyum ise;**
 - Güncel yaşamdaki sosyal beceriler ve öğrenme üzerine dayalıdır.

Kültürel uyum, yabancı uyruklu öğrencilerin ev sahibi ülkelerin kültürlerini öğrenmelerine, algılamalarına ve anlamalarına yardımcı olan zengin uygulama ile deneyim süreçlerini ve sonuçlarını içermektedir. Bu durum, bir kültürün içselleştirilmesi yoluyla başka bir kültüre entegrasyonu yani sosyal uyumu anlamına gelmektedir. Bu süreç sosyal uyum ile yakından ilişkilidir. Sosyal uyum, bireyin belirli bir topluluğun değer ve normlarının kavramlarını öğrenerek sosyal çevrenin koşullarına aktif bir şekilde uyum sağlama sürecidir.

Yabancı uyruklu öğrencilerin kültürel uyum süreciyle başa çıkma mücadeleleri psikolojik sağlıklarını da etkileyebilir. Ortaya çıkabilecek olumsuz düşünceler ve inançlar stres, depresyon ve endişe düzeylerinin artmasına neden olabilir. Bu durum, kültürel uyuma direnç göstermelerine sebebiyet verebilir.

Kültürlerarası etkileşimlerin olduğu çağdaş dünyada, çocukların sosyal ve kültürel uyum ve gelişmeleri için güvensizlik duygusundan kurtulmaları çok önemlidir. Bu nedenle ev sahibi ülkelerin öğrencileri ile yabancı uyruklu öğrenciler arasındaki etkileşimi kolaylaştırmak ve artırmak için çeşitli programlara ihtiyaç vardır. Çünkü sosyal güvenliği iyileştirmenin ve yalnızlık, kaygı ve depresyon duygularını azaltabilmenin en etkili yollarından biri, hoşgörü ortamı yaratmak ve entegrasyonu kolaylaştırmaktır. Bu aynı zamanda, çocuğun ev sahibi ülkenin kültürel davranış ve normlarına uyumunu da artırır.

Eğitim kurumları öğrencilerin benzer yaşlarda olması ve benzer koşulları paylaşması açısından bir fırsattır. Çünkü bu durum, ayrımcılığı ve sosyal dışlanmayı sınırlandırır, etkileşimi artırır. Sosyal uyum için eğitim kurumlarında bir yandan göçmen çocukları için gerekli programlar hazırlandığı gibi ebeveynleri için de gerekli kurslar organize edilmelidir. Çünkü Türkiye'de yaşayan Suriyeli çocukların eğitiminde en önemli sorunların başında Türkçe dil bilgisi ve vatandaşlık bilincinin geldiği söylenebilir. Türkçe dilindeki yetersizlikten dolayı sorunlar okullara kayıt sırasında başlamaktadır. Geçici Eğitim Merkezlerinin (GEM) kapatılmasının ardından bazı öğrencilerin ara sınıflardan başlatılmasının sonucu olarak sınıflarda farklı eğitim seviyelerinin oluşması, eğitimcilerin sorunlarını daha da artırmaktadır.

GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ (Celalettin Hocanın Ders Notları)

Soru-7

Göç nedir?

- ☐ insanlar dâhil bütün yaratıklarda olduğu gibi, yaşam alanını kalıcı veya geçici bir şekilde değiştirmek anlamına gelir.
- ☐ Eski çağlardan beri, insanların, bir tehlikeye maruz kaldıklarında veya başka nedenlerle konumlarını değiştirdiğine tanık olunur.
- ☐ Göç bireysel olabileceği gibi savaş, kuraklık gibi doğa afetleri nedeniyle veya ekonomik nedenlerle gruplar hâlinde veya kitlesel olarak da gerçekleşebilir.

Göçmen çocukların ebeveynlerinin dil ve kültür farklılığı çocukların eğitimde geri kalmalarında ve Türk öğrencilerle uyum sorunu yaşamalarında temel nedenlerdendir. Bu farklılıklar ebeveynlerin öğretmenlerle iş birliğinin düşük olmasına neden olmaktadır. İletişimin sağlanamamasından ötürü göçmen aileler eğitim hususunda çocuklarına gerekli desteği verememektedir. Aile desteğinin olmaması, diplomasız okulu terk etme sorununa çözüm bulmayı zorlaştırmaktadır. Bütün bu sorunlar yukarıda anlatıldığı gibi fiziksel, sosyal, psikolojik açıdan güvenli eğitim kurumları yani okul ortamları yaratılarak önlenabilir.

Soru-8

Sosyal uyum sürecinde kültürün önemi nedir ve güvenli okul ilişkisi nasıl olmalıdır?

- ☐ Hofstede, kültürü “bir insan grubunun üyelerini diğerinden ayıran zihnin kolektif olarak programlanması” şeklinde tanımlamaktadır.
- ☐ Bu anlamda kültür, değerler sistemlerini içerir ve değerler kültürün yapı taşları arasındadır.
- ☐ Hofstede'ye göre bireyler içinde yaşadıkları kültürün değerleriyle kodlanırlar

Hofstede, Kültürel Boyutlar Kuramıyla farklı kültürleri altı farklı boyuttan inceleyerek kültürlerin örtüşen ve birbirinden farklı taraflarını ortaya koymuştur. Kültürel Boyutlar Kuramı'ndan hareket ederek beşerî sorunların çözümlenmesi ancak ön yargının kalkması ve empati oluşturmakla mümkün olabileceğinden, eğitimcileri kültürlerarası iletişim alanında donanımlı kılarak okullarda sığınmacı çocuklara nasıl davranılması gerektiği ile öğrenciler arasındaki etkileşim ve ebeveynlerle gerçekleştirilen etkileşimin güvence altına alınması gerektiği söylenebilir.

Ayrıca göçmen ebeveynlerin eğitim merkezlerindeki Türkçe, sosyal bilgiler (uyum ve vatandaşlık) kurslarına gitmeleri teşvik edilmelidir. Bu bağlamda Suriyeli ebeveynlere vatandaşlık (Citizenship) bilincinin kazandırılması, çocuklarının eğitime destek vermelerini, bunun da eğitimdeki sorunların çözümlenmesine katkı sağlayacağı beklenebilecektir.

Sosyal entegrasyon ile aidiyet hissi kazandırılması yabancı uyruklu öğrencilerde mutluluk, sevinç, bağlılık ve sakinlik gibi olumlu duygulara yol açabilmektedir. Diğer yandan yabancı uyruklu öğrenciler yeni ortamlarda kültürel kimliklerinin önemsiz görülmesi veya yeniden kimlik oluşturma süreci ile karşı karşıya kalabilmektedirler. Bu yeni deneyimler, sosyal gelenekler ve normlar kendilerine dışlanmışlık hissettirebilir. Her bir kültürün özelliği kültürler arasındaki farkı oluşturur. Bu yüzden farklı olmak iyi, kötü, üstün veya düşük anlamına gelmemelidir.

Soru-9

Kimlik oluşumu ve altın üçgen nedir?

Bireyin kendini güvende hissedebilmesi ve eğitimin “eğitim güvenliği” hedefine ulaşabilmesi için de ebeveynlerin eğitime gerekli desteği vermelerinin sağlanması gerekmektedir. Nitekim Altın Üçgen olarak nitelenen;

1. Aile,
2. Okul,
3. Sosyal çevre üçlüsü arasındaki sağlıklı iletişimin eğitim süresince gerçekleşmesi gerekmektedir.

Ailenin özellikleri, çocuğun okul başarısındaki en önemli çevre faktörünü oluşturmaktadır. Kişiliğin büyük oranda aile eğitimiyle şekillendiği düşünüldüğünde aile içi iletişim, bireyin sağlıklı bir kimlik kazanmasına, etkili ve pozitif iletişim kurmayı öğrenmesine ve hem sağlıklı kişiliğiyle hem de iletişim becerisiyle, dünyadaki toplam “insani değer” olumlu yönde değişimine katkı sağlayacaktır. Yabancı uyruklu ailelerin eğitimi destekleyen örnek davranışlarının eksikliği, çocuklarının eğitimdeki başarısını oldukça olumsuz bir şekilde etkileyecektir. Ailelerin eğitime yeterli desteği verebilmesi için de öncelikle eğitim kurumlarında, okullarda çocuklarının birçok açıdan güvende (fiziksel, sosyal, psikolojik, sağlık vb.) olduklarına inanması gerekmektedir.

Kimlik oluşumunda aile faktörünün yanında eğitim ve sosyal çevre önem taşımaktadır. Bir aile içinde yaşadıkları toplumun kültürünü çocuğuna aktarır. Ebeveynler kültürü çocuğuna yaşayarak örnek vererek öğretirler. Kimliğin oluşumundaki önemli üçüncü faktör ise çocuğun yakın çevresidir. Çocuğun sokakta, okulda birlikte olduğu yaşlıları kimlik oluşumunda çok önemlidir.

“Altın Üçgen” dışında çocuğun kimliğinin oluşumunda son yıllarda gittikçe önemi artan yeni faktör ise sanal dünyadır. Çocuğun internet aracılığıyla erişim sağladığı sanal pencere, hiçbir engele takılmaksızın çocuğun kimlik oluşumunu etkileyebilecek güçtedir

GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ (Celalettin Hocanın Ders Notları)

Soru-10

“Yabancı Uyruklu Çocukların Eğitim ve Okul Güvenliğine ilişkin yapılan Çalışmalar ve Eğitim Politikaları” nelerdir?

1. Yabancı uyruklu çocukların eğitim ve okul güvenliğine ilişkin yurt dışında yapılan çalışmalar **“YAŞ FAKTÖRÜ** gençlerin okullara hızlı ve kolay adapte olunmasında **kilit bir rol oynadığı** sonucuna ulaşmışlardır. **Araştırmacılar, bir çocuk ne kadar küçükse geçiş yapmasının onun için o kadar kolay olduğunu belirtmişlerdir. Yazarlar, küçük çocukların, ağır bir şekilde etkilenmeden veya kendi ülkelerinden gelen ilk sosyal bağlarını kaybetme duygusu hissetmeden yeni sosyal bağlar oluşturabileceğini ifade etmektedirler. Çocukların yeni bir topluma ebeveynlerden daha hızlı uyum sağlaması, sonuçta çocukların yetişkinlerin sorumluluklarını üstlenmeye zorlamasından kaynaklanmaktadır.**
2. Diğer çalışmada **kardeşlere bakmanın ve ev işlerini yürütmenin çocuklar üzerinde büyük stres yarattığı ifade edilmektedir. Kardeşlerine bakmak veya çalışmak mülteci gençlerin akranlarıyla sosyalleşme zamanlarını kısıtlamakta ve bu da bize istikrarlı ve destekleyici arkadaşlıklar yaratmayı azaltan bir başka önemli faktörü göstermektedir.**
3. Bir başka çalışmada yeni toplumda **“kabul edilmiş ve iyi entegre edilmiş hissetmek için arkadaş edinmenin son derece önemli olduğu”** bulgusuna ulaşılmıştır.
4. Bir diğer çalışmada, sosyal bağların örneğin; **ırksal ve etnik farklılıkların algılanması, dil bilimsel sosyalleşme açısından farklılıklar ve akran desteği, göçmen gençleri nasıl etkilediği araştırılmıştır. Çalışmanın ampirik bulgularına göre sosyal akran desteğinin, engelleri ortadan kaldırmada kilit bir faktör olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.**

Yabancıların eğitimde karşılaştıkları en önemli sorunlardan biri Türkçe yetersizliği ve aidiyet bilincinden yoksun olmalarıdır.

Topluma entegrasyonunun önündeki en büyük engellerden **biri dildir.** Dildeki noksanlık; eğitim problemlerine, yeni topluma uyum sağlamada ve istihdam konusunda zorluklara neden olmaktadır. Bu yüzden aslı sorun, çok kültürlülük ile dünya toplumunda bilgisiyle rekabet edebilecek, evrensel değerlerle donatılmış, her yerde başarılı olabilecek bireylerin iyi hazırlanmasıdır.

Yabancıların yaklaşık yarısı, yerleşik toplumda bazı ülkelerin imajından dolayı, söz konusu ülkenin vatandaşı olmadıkları hâlde ayrımcılık gördüklerini belirtmiştir. Gerçek durumu anlayanlar davranışlarını olumlu olarak değiştirmiştir. Bazı gençler ayrımcılığın kendi cesaretsizliklerinden kaynaklandığını veya sahip oldukları kültürün iletişim sağlamaya engel olduğunu ve bu yüzden de dışlanmış olarak yaşadıklarını ifade etmiştir.

Türkiye’deki yabancılar **“aidiyet bilinci”nin oluşmamasının** nedeni, bireyin kendini yeterli düzeyde toplumun bir üyesi olarak görmemesinden kaynaklanmaktadır. Kendini toplumun bir üyesi olarak görmemesinin nedeni ise bireyin toplumla olan bağlarının, (aidiyet) duygularının zayıf olmasından kaynaklanmaktadır.

Yabancıları toplumdan tecrit edecek hareketlerden hassasiyetle kaçınılmalıdır. Bu bağlamda, göçmen öğrencilerin yeteneklerini tanımak da onları topluma kazandırmak ve başarılı olanların rol model olmalarını sağlamak önem arz etmektedir. Bununla eşit hak, eşit sorumluluk bilinci yabancıları öğretebileceği gibi, bu uygulamanın yapıldığı da yerleşik halka anlatılmalı ve eğitim kurumlarında da hizmet içi eğitimle gerekli bilgilendirme yapılmalıdır. Gerekli önlemler alınarak yabancı mahallelerin oluşması ve gettolaşma riskinin oluşması da ancak bu ve benzeri önlemlerle önlenabilir (Özgüzel, 2013).

Soru-11

“Yabancı Uyruklu Çocukların Eğitim ve Okul Güvenliğine ilişkin **ÇÖZÜMLER** nelerdir?

Çözüm için toplumdaki eğitimcilerin ve rol model konumundaki insanların

- ☐ “Yüksek Empati Yeteneği,
- ☐ Anlayış Gösterme,
- ☐ Dürüstlük ve Adalet,
- ☐ Yeniliğe Açıklık,
- ☐ Takım Arkadaşlığı,
- ☐ Basitleştirme Yeteneği,
- ☐ İlham Verme,
- ☐ Çatışmaları Yönetebilme” alanlarındaki başarılı davranışları sosyal uyum / entegrasyona önemli bir katkı sağlayacaktır.

Sonuç olarak:

Yukarıdaki çalışmalarda özellikle **dil bariyerinin en önemli sorun olarak** işaret edildiği görülmektedir. Aynı zamanda önemli sorunlardan birinin de **eğitim kurumları içerisinde okul güvenliği sorunu** olduğu görülmektedir.

Özellikle **dil, akran zorbalığı, aile stresi, ailenin eğitimsel etkinliklere katılımının düşük olması ve kültüre adapte olma gibi sorunların yaşandığı ve bu sorunlarında aslında eğitim kurumlarının güvenliği, bir başka deyişle okul güvenliği sorunu temelli olduğu dikkat çekmektedir.**

UZMAN/BAŞÖĞRETMENLİK GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ “OYUN BAĞIMLILIĞI” 9. VIDEO CELALETTİN HOCA NIN DERS NOTLARI

**Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
Celâlettin Lütfi BEKTAŞ
ELAZIĞ/2023**

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Soru-1:

Sanal oyunlarla ilgili durumlar nelerdir?

- ☐ Erkekler kızlardan iki kat daha fazla oyun oynamaktadır
- ☐ Her oyun bağımlılık yapmaz,
- ☐ Her oyun, her bir bireye aynı etkiyi yapmaz.
- ☐ Oyun bağımlılığı genetik ve çevresel faktörlere göre değişiklik göstermektedir.
- ☐ Her oyun, zararlı olmaz ve sağlıklı da değildir. Bireylerin yaşamlarında eğlence, rahatlama ve hatta sosyalleşme sağlayan oyunlar da vardır.

Soru-2:

Geleneksel oyunlarla ilgili durumlar nelerdir?

- ☐ Zaman,
- ☐ Yer,
- ☐ Katılımcı sayısı,
- ☐ Hatta geleneksel oyunların büyük çoğunluğu tek başına oynanmadığı için birbirlerine bağlı oldukları söylenebilir.

Soru-3:

Oyun Bağımlılığı tanımları nelerdir?

- ☐ Dünya Sağlık Örgütü (WHO) uluslararası sağlık problemlerine ilişkin hastalıkları sınıflama (ICD) tarifinden hastalık olarak tanımlanmaktadır
- ☐ Oyun bağımlılığı sadece çocuklarda değil gençler ve yetişkinlerden de görülen bir sağlık problemidir
- ☐ Oyun bağımlılığı, uzun süreli çok fazla oyun oynama değil bireylerin günlük yaşamlarının önemli bir kısmında yer alarak gündelik yaşamlarında sorumlu olduğu görev ve sorumlulukları aksatarak bireyin yaşam kalitesini olumsuz etkilemesidir.
- ☐ Çocukların ve gençlerin oyun oynaması ve oyun bağımlılığını tanımlamak ve sınırlarını belirlemek zor görülmektedir. Çünkü her bir oyunun formatı ve süreci farklılık göstermektedir.
- ☐ Sanal oyunların bağımlılığının diğer bağımlılık türleri gibi toplumda açık ve net olarak fark edilmemektedir

Soru-4:

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) 2018 yılında gençlerin sanal oyun bağımlılığını davranış bozukluğu olarak tanımlayarak belirtilerini göstermede kaç ölçüt belirlemiştir?

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) Bireylerin;

1. Oyun oynama isteğini kontrol altına alamaması,
2. Oyun oynamanın diğer tüm aktivitelerden daha önemli ve öncelikli olduğu duygusuna sahip olması,
3. Oyun oynama isteğinin, ders çalışmalarını aksatmasına, sosyal ilişkilerin zayıflamasına ve tüm faaliyetlerden uzaklaşmasına rağmen, artarak devam etmesidir.

Soru-5:

Amerika Psikoloji Derneği (APA) bir bireye oyun bağımlısı teşhisi konulması için kaç ölçütten en az beşinin bir yıl içinde göstermesi gerektiğini belirtmiştir?

1. Oyun oynamanın her şeyden önce gelmesi,
2. Oyun oynamadığı zaman gergin ve asabi davranışlar göstermesi,
3. Oyuna daha fazla zaman ayırma eğilimi içinde olması,
4. Daha önce sevdiği ve katıldığı aktivitelerle ilgilenmemeye başlaması ve aktivitelerden uzaklaşması,
5. Oyunda harcadığı zamana ilişkin aileye yanlış bilgi vermesi,
6. Akademik çalışmalarına daha az zaman ayırmaya başlaması,
7. Oyun oynamayı, kaygı, suçluluk gibi olumsuz duygulardan kaçış olarak görmesi,
8. Oyun oynama sıklığını, zamanını ve süresini kontrol edememesi,
9. Psikolojik problemler yaşamaya başlamasına rağmen oyun oynamayı azaltma veya kısıtlama eğilimi göstermemesidir

Önemli not

Soru-6:

Oyunlara bağlanma süreci ve bağımlılığın oluşma aşamaları nelerdir?

1. Başlama isteği,
2. İlginin artması,
3. Düşüncelerinde oyunun öncelikli bir yere sahip olması,
4. Oyun bağımlılığının oluşması

1. Başlama isteği;

- ☐ Oyun, oynamaya yeni başlayan bireylerin meraklarını uyandırarak oyunun içine alma ve oyunun bir parçası olma,

2. İlginin artması;

- ☐ Oyuna başlayan bireylerin günlük yaşamlarında ve davranışlarında farklılaşmaların başlaması.
- ☐ Örneğin, harcama alışkanlıklarında ve zamanı kullanma davranışlarında farklılaşmaların olması,

3. Düşüncelerinde oyunun öncelikli bir yere sahip olması;

- ☐ Oyunun bireyin yaşamının merkezine yerleşmesi sonucu daha önce zevk aldığı etkinliklerden uzaklaşmaya başlaması,

4. Oyun bağımlılığının oluşması;

- ☐ Bireyin zamanının büyük bir kısmını ve enerjisini oyuna ayırarak sorumlu olduğu görevlerini aksatması veya ihmal etmeye başlaması. (Bu bağlamda bireyin beslenme ve uyku alışkanlıklarında bozukluklar görülmektedir.
- ☐ Diğer yandan sosyal yaşamındaki ilişkiler de olumsuz etkilenerek ailesinden ve arkadaşlarından uzaklaşmaya başlar.)

Soru-7:

Oyun bağımlılığın etkileri nelerdir?

Oyun Bağımlılığı bireyleri;

1. Ekonomik,
2. Sosyal,
3. Bedensel (sağlık)
4. Duygusal olarak olumsuz etkilemektedir.

Ekonomik:

- ☐ Oyun bağımlılığının bireyin yaşamını ekonomik yönden olumsuz etkilemektedir. Bir taraftan bireyi daha fazla para harcamaya zorlarken diğer taraftan çalışan bireylerin iş yeri performansını düşürerek iş hayatında bireyin verimliliğini azaltmaktadır. Dolayısıyla düşük verimlilik gelir kaybına yol açabilir.

Sosyal:

Oyun bağımlılığı yaşayan bireylerin sosyal hayatlarından da önemli değişiklikler görülmektedir. Bazı oyunlar bireysel olarak da oynanmaktadır. Dolayısıyla bireyin oyun bağımlılığı artıkça birey kendini sosyal çevresinden soyutlamaya başlar. Aile ve sosyal çevresinden uzaklaşmaya başlayan birey kendini yalnızlığa ve amaçsız bir yaşama doğru götürür.

Bedensel (sağlık):

Oyun bağımlılığı yaşayan bireylerin fiziksel aktiviteleri yavaşlamakta ve beslenme alışkanlıkları değişmektedir. Bu durum bireylerin sağlıklarını olumsuz olarak etkilemektedir. Düzensiz beslenme ve uyku yetersizliği durumları metabolizmayı olumsuz etkileyerek bireyin vücudunda kalıcı ve yıkıcı hasarlar meydana getirmektedir.

Duygusal:

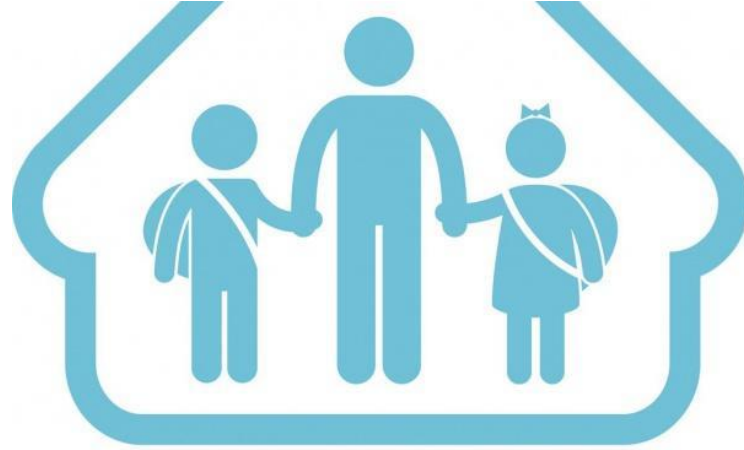
Oyun bağımlılığının bireyler üzerinde bir başka olumsuz etkisi de bireyin duygusal olarak kırılganlık yaşamasıdır. Oyun bağımlılığı yaşayan bireyler karşılaştıkları bir sorunla baş edebilmek için sanal oyunlara yönelerek çıkış aramaktadırlar. Gerçek hayattan kendini soyutlayan bireylerde yüksek kaygı, gerginlik, karamsarlık, yalnızlık ve empati düşüklüğü gibi duygular görülmektedir.

Soru-8:

Oyun Bağımlılığını Önleyici tedbirler nelerdir?

1. Oyun oynama süresi sınırlandırılmalıdır.
2. Oyun oynama etkinliğini alışkanlık ve rutin davranışa dönüştürecek sıklıkla yapmamaya dikkat edilmelidir.
3. Geceleri oynanan oyunlardan hemen sonra yatmak yerine oynama ve yatma zamanı arasında belli bir süre bırakılmalıdır.
4. Tatile giderken veya seyahat esnasında oyun konsollarını mümkünse yanına almama, telefon ve bilgisayarlardaki oyunlara az takılmaya dikkat edilmelidir.
5. Oyuna harcanan zamanın farkında olunmalıdır.
6. Oyun bağımlılığının başladığına işaret eden belirtiler fark edildiğinde oyun oynama zamanı bilinçli bir şekilde azaltılmalı veya uzmanlardan destek alma yolları aranmalıdır.
7. Spor ve fiziksel etkinliklere katılmayı veya yapmayı teşvik edilmeli veya desteklenmelidir.
8. Çocuklarla konuşarak onların neden oyun oynamak istedikleri ve hangi oyunlardan zevk aldıkları hakkında bilgi edinilmelidir.
9. Çocukları oyundan uzaklaştırmak için aile içi ortak etkinlikler düzenlenmelidir.
10. Oyun oynayan çocuğa oyundan ayrılması için belli süre tanınmalıdır.

UZMAN/BAŞÖĞRETMENLİK GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ “Okullarda Sosyal Duygusal Öğrenme Becerilerinin Desteklenmesi 10. VE 11. VIDEO

GÜVENLİ OKUL

**Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
Celâlettin Lütfi BEKTAŞ
ELAZIĞ/2023**

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

“Güvenli Okul

Okullarda Sosyal Duygusal Öğrenme Becerilerinin Desteklenmesi”

Soru-1:

Okullarda şiddet kavramı nedir?

- ☐ Okul içinde veya çevresinde başkalarına zarar vermeyi amaçlayan bir dizi kasıtlı davranışı tanımlamaktadır
- ☐ Okulun saygı iklimini ihlal eden her türlü davranışlardır.
- ☐ Zorbalık, siber zorbalık, kavgı, silah kullanımı ve cinsel taciz ve istismar dâhil olmak üzere birçok sorun okul şiddeti olarak görülmektedir.

Soru-2:

Okullarda şiddet için risk faktörleri nelerdir?

Okullarda şiddeti önlemenin en önemli ve ilk basamaklarından biri risk faktörlerini belirlemeye yönelik çalışmalardır; bu faktörler bilindiğinde bir kişi için ya da okul temelli önleme çalışmaları planlanabilir. Risk faktörlerinin beş önemli yönü bulunmaktadır.

1. Ekleme olma eğilimindedir, ne kadar fazla risk faktörü varsa şiddet riski o kadar yüksek olur.
2. Birey, aile, akran grubu, okul ve mahalle seviyeleri dâhil olmak üzere birden fazla düzeyde ortaya çıkmaktadır.
3. Farklı risk faktörleri yaşamın farklı noktalarına ilişkindir; aile düzeyindeki faktörler küçük çocuklar için daha büyük bir rol oynar ve akran grubu ve mahalle faktörleri daha büyük çocuklar için daha büyük bir rol oynar.
4. Bazı risk faktörleri, belirli şiddet içeren davranış türlerine özgüdür (Örneğin, cinsel şiddet için risk faktörleri, siber zorbalık için olanlardan oldukça farklı olabilir.)
5. Risk faktörlerine maruz kalmanın derecesinin sonuçlar üzerinde önemli etkisi bulunmaktadır (Örneğin, aşırı ve kronik çocuk istismarının etkisi ara sıra yaşanan ihmale göre daha düşüktür.

Genel olarak değerlendirildiğinde:

- ☐ Bireysel özellikler,
- ☐ Aile içi şiddet;
- ☐ Tutarsız, gevşek ve sert disiplin uygulamaları;
- ☐ Antisosyal akranlarla ilişki;
- ☐ Bilgisayar oyunları,
- ☐ Okula karşı olumsuz tutumlar şiddet için önemli risk faktörleri olarak görülmektedir.

Soru-3:

Şiddetin türleri nelerdir?

1-Doğrudan şiddet:

- ☐ Zarar vermek amacı taşıyan bir kişiyle doğrudan karşı karşıya gelme davranışlarıdır.
- ☐ Dövmek, tehdit etmek, hakaret etmek, itmek doğrudan şiddete girer.

2-Dolaylı/ilişkisel şiddet:

- ☐ Sosyal ret, sosyal dışlama, dedikodu yapmak gibi davranışları içerir.

İşlevleri açısından şiddet:

A-Tepkisel şiddet,

- ☐ Kışkırtmaya cevap niteliğinde olan savunmacı davranışlardır.
- ☐ Başkalarının davranışlarına düşmanca bir biçimde hamlede bulunma eğiliminde olan şiddetin bu türü; kendini kontrol etme ve dürtüsellik ile ilişkilidir.

- ☐ Ayrıca tepkisel şiddet, sosyal ilişkilerle baş etme sorunlarıyla da ilişkilidir.

Planlı şiddet:

- ☐ Fayda beklentisi vardır.
- ☐ Kasıtlı bir biçimde yapılır ve dış pekiştireçler ile kontrol edilmektedir.
- ☐ Planlı şiddet; yüksek düzeyde liderlik ve sosyal yeterlik becerileriyle ilişkilidir.
- ☐ Aynı zamanda suç içeren ve antisosyal davranışlarla da ilişkilidir.

Önemli not

GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ (Celalettin Hocanın Ders Notları)

Soru-4;

Uygulanan Şiddet tipine göre şiddet türleri nelerdir?

1. Fiziksel şiddet:

- ☐ Cana ya da mala kastetmek,

2. Duygusal şiddet:

- ☐ Duygusal /Psikolojik /sözel şiddet,
- ☐ Azarlamak, küfretmek, bağırarak, sürekli eleştirmek, isim takmak, kasıtlı sessizlik

3. Ekonomik şiddet:

- ☐ Zorla çalıştırma, yeterli ekonomik destek sağlamama,

4. Cinsel şiddet:

- ☐ Mağdura olan yakınlığa bakılmaksızın her hangi bir kişiye her hangi bir yerde cinsel eylemlerde bulunulmasıdır

5. Siber şiddet:

- ☐ Sosyal medyada fotoğraf ve videoların kullanımıyla oluşan suça eğilimli şiddet türüdür.
- ☐ Örneğin; suçlama, karalama, cinsel sözler, kimlik hırsızlığı,

Önemli not

Soru-5;

Şiddetin Ruh Sağlığı İçin Sonuçları nelerdir?

Şiddet uygulayanlar	Mağdurlar
Sonraki yıllarda suç ve şiddete meyilli olma	Düşük öz saygı
Aşırı risk alma	Stres
Madde kullanımı	Depresyon
Dışlanma	Kaygı
Ruh sağlığı sorunları	İntihar eğilimi
	Travma sonrası stres bozukluğu
	Okul korkusu
	Okuldan kaçma
	Öfke, şiddet eğiliminde artış

Önemli not

Ülkemizde yapılan çalışmalarda öğrenciler arasındaki bir şiddet türü olarak zorbalık davranışlarının dağılımı şu şekilde olmaktadır:

- Yüzde 30 oranında **lakap takma,**
- Yüzde 24 oranında **söylenti yayma,**
- Yüzde 17 oranında **göz ardı etme, gruba katılmasına izin vermeme ve gruptan atma,**
- Yüzde 14 oranında **vurma veya itme davranışı.**

6. sınıftan 10. sınıfa devam eden öğrencilerin yüzde 20 oranında fiziksel, yüzde 50 oranında sözel, yüzde 13'ünün ise siber zorbalığa maruz kaldıkları görülmektedir.

Soru-6;

Okullarda şiddeti önlemek için izleyeceğimiz yol haritası ne olmalıdır?

Okullar, şiddeti ele almak ve önlemek için kritik bir ortam olarak görülebilir ve buna yönelik okul güvenliği politikaları son yıllarda daha fazla vurgulanmaya başlanmıştır. Öğrenciler arasında şiddeti veya riskli davranışları azaltmak için geleneksel olarak kullanılan yöntemler daha çok disiplin ve cezalandırmaya yönelik önlemlere odaklanmıştır.

Araştırmalar bu uygulamaların okul güvenliğini artırma üzerinde çok az etkili olduğunu hatta sorunu bazen daha da büyüttüğünü göstermektedir **Bunu göz önünde bulundurarak okullarda şiddetin azalması ve güvenli okul ortamının sağlanmasına yönelik okul temelli önleme programlarının önemi son yıllarda daha çok vurgulanmaya başlanmıştır. Bunlar arasında, okul temelli olarak uygulanan Sosyal Duygusal Öğrenme (SDÖ) Programı önemli bir yer tutmaktadır.**

Önemli not

Soru-7:

Güvenli okullar için Şiddeti önleme programları nelerdir?

- ☐ Öğrencilerin duygusal ve sosyal becerilerini desteklemeye odaklanmaktadır.
- ☐ Yapılandırılmış ve müfredatın içine yedirilmiş ve sınıf temellidir.
- ☐ Duygusal ve sosyal beceri eğitiminin kritik bileşenleri
 1. Duygusal okuryazarlık,
 2. Öz kontrol,
 3. Sosyal yeterlilik,
 4. Olumlu akran ilişkileri ve kişiler arası problem çözme yer almaktadır.
- ☐ Güvenli okullar için olumlu sonuçlar sağlayan okul temelli programların en önemlilerinden birinin sosyal duygusal öğrenme (SDÖ) olduğu görülmektedir. Okul temelli SDÖ programları, "çocuğun bütünsel gelişimi" ile ilgilenen eğitime daha bütünsel bir yaklaşım olarak görülmektedir.

Önemli not

Soru-8:

Güvenli okullar için Sosyal Duygusal Öğrenmenin (SDÖ) boyutları nelerdir?

1. Öz-farkındalık,
2. Öz-yönetim,
3. Sosyal farkındalık,
4. İlişki becerileri,
5. Etkili/Sorumlu karar alma

Soru-9:

Güvenli okullar için Sosyal Duygusal Öğrenmenin (SDÖ) boyutlarından biri olan "Öz farkındalık" nedir?

- ☐ Kişinin duygularını, ilgi alanlarını, değerlerini ve güçlü yanlarını/yeteneklerini doğru bir şekilde değerlendirme ve sağlam temellere dayanan bir öz güven duygusunu sürdürme becerisi.

Soru-10:

Güvenli okullar için Sosyal Duygusal Öğrenmenin (SDÖ) boyutlarından biri olan "Öz yönetim" nedir?

- ☐ Stresle başa çıkmak,
- ☐ Dürtüleri kontrol etmek,
- ☐ Öz disiplin,
- ☐ Öz motivasyon,
- ☐ Hedef koyma,
- ☐ Planlama ve yönetme becerileri

Soru-11:

Güvenli okullar için Sosyal Duygusal Öğrenmenin (SDÖ) boyutlarından biri olan "Sosyal farkındalık" nedir?

- ☐ Başkalarının bakış açısını almak
- ☐ Başkaları ile empati kurmak,
- ☐ Duygudaşık,
- ☐ Şefkat gösterme
- ☐ Minnettarlığı anlama ve ifade etme,
- ☐ Başkalarına saygı

Soru-12:

Güvenli okullar için Sosyal Duygusal Öğrenmenin (SDÖ) boyutlarından biri olan "İlişki becerileri" nedir?

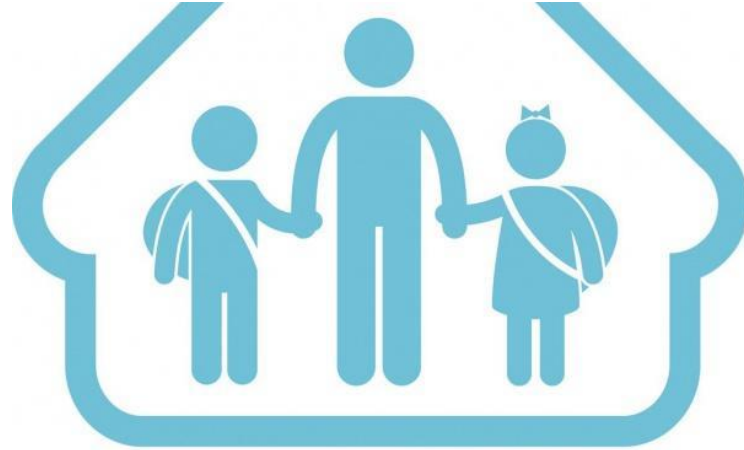
- ☐ Etkili iletişim,
- ☐ Çatışma çözme,
- ☐ İlişki kurmak,
- ☐ Takım çalışması,
- ☐ İşbirlikçi problem çözme
- ☐ İşbirliğine dayalı sağlıklı ilişkiler kurma ve sürdürme becerisi; uygunsuz sosyal baskıya direnme becerisi; kişiler arası çatışmayı önleme, yönetme ve çözme becerisi; gerektiğinde yardım isteme becerisi.

Soru-13:

Güvenli okullar için Sosyal Duygusal Öğrenmenin (SDÖ) boyutlarından biri olan "Etkili/Sorumlu karar alma" nedir?

- ☐ Sorunları tanımlama,
- ☐ Durumları analiz etme,
- ☐ Sorun çözme,
- ☐ Değerlendirme,
- ☐ Geri bildirim alma ve izleme

UZMAN/BAŞÖĞRETMENLİK GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ ŞİDDETİN ÖNLENMESİ CELALETTİN HOCANIN DERS NOTLARI 12. VE 13. VIDEO

GÜVENLİ OKUL

**Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
Celâlettin Lütfî BEKTAŞ
ELAZIĞ/2023**

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Şiddetin Önlenmesi:

OKULLARDA BARIŞYAPICILIK/ARABULUCULUK TANIMLARI VE BARIŞYAPICILIK SÜRECİ

OKULLARDA BARIŞYAPICILIK/ARABULUCULUK UYGULAMALARI

Okullar, değerleri, inançları, ilgileri, yetenekleri, motivasyonları ve bakış açıları farklı öğrencilerin bir araya geldikleri **heterojen ortamlardır**. Aynı sınıf ve aynı yaş düzeyinde olsalar bile öğrencilerin **bilisel, duygusal ve davranışsal** gelişim düzeyleri arasında farklılıklar vardır. Okullardaki ve sınıflardaki kalabalık öğrenci mevcutları da göz önüne alındığında okullarda **öğrenci-öğrenci anlaşmazlıklarının yaşanılmasının kaçınılmaz** olduğu söylenebilir. Bu noktada, önemli olan öğrencilerin yaşamış oldukları bu anlaşmazlıkları hangi yöntemlerle ele aldıklarıdır. Öğrencilerden beklenen yaşadıkları anlaşmazlıkları şiddet, saldırganlık ya da zorbalık gibi davranışlara başvurarak, yıkıcı yöntemler kullanarak çözmeye çalışmak yerine; bu anlaşmazlıkları **yapıcı-barışçıl bir biçimde** çözüme kavuşturmalarıdır.

Soru-1:

Okullarda uygulanan **BARIŞYAPICILIK/ARABULUCULUK** uygulamaların **Amaçları nelerdir?**

"Okullarda öğrenci-öğrenci BARIŞYAPICILIK/ARABULUCULUK Uygulamalarıdır." Bu uygulama programlarının iki temel amacı olduğu ileri sürülmektedir.	
Birinci Amaç	İkinci Amaç
Öğrencilerin okullarda güvenliğinin sağlanması	Öğrencilerin yapıcı-barışçıl anlaşmazlık Çözüm becerilerinin kullanıldığı bir ortamda Sosyalleşmelerini ve gelişmelerini sağlamaktır.

Soru-2:

Okullarda uygulanan **BARIŞYAPICILIK/ARABULUCULUK** uygulamaların **Tanımları nelerdir?**

- ☐ **BARIŞYAPICILIK/ARABULUCULUK** programları hem dünyada hem de ülkemizde okullarda şiddet davranışlarının ve **disiplin problemlerinin azaltılmasında geleneksel disiplin anlayışına bir alternatif olarak kullanılan yöntemlerden biridir.**
- ☐ **BARIŞYAPICILIK/ARABULUCULUK**, sorun yaşayan iki ya da daha fazla kişinin **üçüncü bir nötr kişinin yardımıyla sorunu çözmek amacıyla bir araya geldikleri bir süreci içermektedir.**
- ☐ **BARIŞYAPICILIK/ARABULUCULUK** olarak eğitilen öğrenciler, **üçüncü bir nötr kişi olarak tarafların yapıcı-barışçıl bir çözüme ulaşmaları amacıyla taraflar için müzakere basamaklarını kolaylaştırmaktadırlar.**
- ☐ **BARIŞYAPICILAR**, tarafların yaşadığı sorunu çözmeye **çalışmamaktadırlar. Bunun yerine, onlar tarafların sorunlarını çözmelerinde sadece süreci kolaylaştırmaktadırlar.**
- ☐ **BARIŞYAPICININ**, taraflar üzerinde **bir gücü ya da otoritesi bulunmamaktadır.**
- ☐ **BARIŞYAPICI** ve taraflar arasındaki ilişki **esitliğe dayanmaktadır.**
- ☐ **BARIŞYAPICILIK**, tarafların sorunlarını çözüme kavuşturmak için **gönüllü olarak bir araya geldikleri ancak çözüm noktasında kontrolü ellerinde tuttukları bir süreçtir.**
- ☐ **BARIŞYAPICILIK**, tarafların sorunlarını çözmelerinde **gizli bir süreç sağlamaktadır.**

Soru-3:

Okullarda uygulanan **BARIŞYAPICILIK/ARABULUCULUK** uygulamalarında Tarafların ve Barışyapıcıların **Süreçleri nelerdir?**

Bu süreç sayesinde taraflar:

1. Anlaşmazlıklarını daha fazla büyümeden,
2. Daha fazla karmaşıklaşmadan,
3. Üçüncü kişiler olaya dâhil olmadan kendi aralarında çözüme kavuşturabilmektedirler.

Görüşmeler esnasında BARIŞYAPICILARIN Görevleri:

1. **Herhangi bir tarafı tutmamakta ya da suçlamamaktadırlar.**
2. **Her iki tarafı da iyi bir biçimde dinlemek ve onların kendi sorunlarına kendi çözümlerini geliştirmelerinde onlara yardımcı olmaktır.**
3. **Bireylere anlaşmazlık yaşadıkları kişiyle şiddetin olmadığı bir ortamda yüzleşebilmeleri fırsatını sunmaktadır.**

GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ (Celalettin Hoca'nın Ders Notları)

Soru-4:

Okullarda uygulanan **BARIŞYAPICILIK/ARABULUCULUK** uygulamaları hangi olaylarda ele alınmaktadır?

- ☐ Öğrenciler arasında yaşanan tüm kişiler arası sorunlar (örneğin, alay etme, lakap takma, dedikodu etme vb.) barışyapıcılıkta ele alınabilmektedir.

Soru-5:

Okullarda uygulanan **BARIŞYAPICILIK/ARABULUCULUK** uygulamaları hangi olayları ele alınmamaktadır?

- Adli makamlara yansıyan olaylar.
- Öğrenci davranışları değerlendirme kuruluna sevk edilen olaylar.
- Okul disiplin kuruluna yansımaya gereken olaylar

Soru-6:

Okullarda uygulanan **BARIŞYAPICILIK/ARABULUCULUK** Kimler tarafından yönlendirilmektedir ve **BARIŞYAPICILIĞIN** yapılması için aranan kistas nedir?

- ☐ **BARIŞYAPICILIĞA** anlaşmazlık yaşayan tarafların kendileri başvurabileceği gibi **öğretmenler ve okul yöneticileri** de tarafları **BARIŞYAPICILIĞA** yönlendirebilmektedirler.
- ☐ **BARIŞYAPICILIĞIN** gerçekleşebilmesi için **taraflardan her ikisinin de BARIŞYAPICILIĞI** kabul etmesi gerekmektedir. Taraflardan biri **BARIŞYAPICILIĞI** kabul etmediği takdirde **BARIŞYAPICILIK** gerçekleştirilememektedir.

Soru-7:

Okullarda uygulanan **BARIŞYAPICILIK/ARABULUCULUK** Kaç aşamadan oluşmakta ve bu aşamaların ihtivası nedir?

Birinci aşama:

- ☐ **Kavganın sonlanması ve tarafların sakinleşmesidir.**

İkinci aşama:

- ☐ **Tarafların BARIŞYAPICILIK desteği almaya karar vermeleridir.**
- ☐ Kavga sonlandığında ve taraflar sakinleştiğinde **BARIŞYAPICILIK** oturumları başlatılabilir.
- ☐ Sorunun **BARIŞYAPICILIK** ortamında çözülmesini isteme kararı taraflara aittir.
- ☐ Taraflardan biri **BARIŞYAPICILIK** desteği almak istemezse bu konuda herhangi bir zorlama yapılmamaktadır.
- ☐ **BARIŞYAPICILIK** oturumuna katılmak istemeyen bireyin varsa sadece kaygıları, korkuları ve soru işaretleri giderilebilir.
- ☐ **BARIŞYAPICILIK** oturumlarına katılıp katılmamaya dair son karar taraflara aittir.
- ☐ **BARIŞYAPICILIK** görüşmeleri, **BARIŞYAPICILAR** için düzenlenen **"ÖZEL BİR ODADA"** gerçekleştirilir. Bu oda, sadece **BARIŞYAPICILIK** uygulamalarının gerçekleştirilmesi için hazırlanmaktadır.
- ☐ Taraflar görüşmelerini **"EŞKENAR ÜÇGEN BİR MASADA"** oturarak gerçekleştirmektedirler. Eşkenar üçgen masa hem tarafların hem de **BARIŞYAPICILARININ eşitliğini temsil etmektedir.**

Üçüncü aşama:

- ☐ Müzakere basamaklarının kolaylaştırılmasıdır.
- ☐ **BARIŞYAPICI** tarafların müzakere basamaklarını kullanarak sorunlarını çözmelerinde kolaylaştırıcı bir rol üstlenir.

Dördüncü aşama:

- ☐ Anlaşmanın imzalanmasıdır. Görüşme sürecinin sonunda taraflar anlaşmaya vardıklarında **BARIŞYAPICI, BARIŞYAPICILIK FORMUNU** doldurur ve imzalamaları için taraflara sunar.
- ☐ **BARIŞYAPICILIK** formunun imzalanmasıyla taraflar verdikleri sözlere uyacaklarını **yazılı bir metinle onaylamış** olurlar,
- ☐ **BARIŞYAPICI**, yapıcı ve barışçıl bir anlaşmaya vardıkları için tarafları kutlar; anlaşmanın takipçisi olacağını belirtir. Ayrıca, taraflar formu imzaladıktan sonra, **BARIŞYAPICILAR** imzalanan bu anlaşma formunu **Rehberlik Servisi** içerisinde kilitli bir dolap içerisinde tutulan **"Barışyapıcılık Görüşmeleri Kayıt Dosyasına"** koyarlar.
- ☐ Böyle bir yöntem izlenmesinin sebebi, taraflar ve **BARIŞYAPICILAR** tarafından doldurulan formun gizliliğinin ve güvenliğinin sağlanmasıdır.

Soru-8:

Barışyapıcı öğrenciler, tarafların yaşadığı anlaşmazlığı ele alırken Hangi işlem basamaklarını takip ederler

- ☐ Taraflar yaşadıkları sorunu nedenleriyle birlikte açıklarlar,
- ☐ Taraflar yaşadıkları duyguları nedenleriyle birlikte açıklarlar,
- ☐ Taraflar birbirlerinin bakış açısını anladıklarını gösterirler,
- ☐ Taraflar isteklerini nedenleriyle birlikte açıklarlar,
- ☐ Taraflar çözüm seçenekleri üretirler,
- ☐ Taraflar ürettikleri çözüm seçenekleri arasından en adil, yapıcı ve barışçıl çözüm seçeneği üzerinde anlaşır.

Uygulayıcılar için Adım Adım İşlem Basamakları:

1.ADİM: Okul Yöneticilerini Bilgilendirmek, Onları İkna Etmek, Onların Desteğini Almak ve Güvenini Kazanmak;

- Önleyici ve gelişimsel rehberlik kapsamında çalıştıkları kurumlarda barışyapıcılık programını uygulamak isteyen eğitimciler için en önemli unsur öncelikle bu çalışmanın önemi ve öğrencilere, okula, ailelere ve topluma sağlayacağı katkılar hakkında okul yöneticilerini bilgilendirmek, onların desteklerini ve güvenlerini kazanmaktır. Eğitim kurumlarında inisiyatif alınarak, değişiklik yaratmayı hedefleyen çalışmaların hayata geçirilebilmesi ve sürdürülebilmesi için bu destek ve adanmışlık mutlaka gereklidir.

2.ADİM: Çevre Kurum ve Kuruluşlarla İş Birliğinin Sağlanması;

- Çevre kurum ve kuruluşlar (ör. Millî Eğitim Müdürlükleri, RAM'lar) ziyaret edilerek okulda başlatılması planlanan barışyapıcılık programı hakkında kurum yöneticilerine bilgiler verilebilir, onların desteklerinden yararlanılabilir ve kurumlar arası iş birliği sağlanabilir. Bu tür çalışmalarda, kurumlar arası iş birliğinin sağlanması, çalışmaya olan inancın ve motivasyonun artmasını sağlayabileceği gibi projenin okulda sahiplenilmesini ve yürütülmesini de kolaylaştırabilir.

3.ADİM: Her Bir Öğretmenin Desteğinin Kazanılması;

- Okul sisteminde öğrencilerle en çok etkileşim içerisinde bulunan üyeler kuşkusuz öğretmenlerdir. Dolayısıyla bu tür çalışmalarda öğrenciler arasında yapıcı-barışçıl anlaşmazlık çözüm yöntemlerinin benimsenme ve kullanma oranını artıracak en önemli unsurlardan biri öğretmenlerin sınıflarda sağlayacağı kolaylaştırma, destek, teşvik ve cesaretlendirmeler olacaktır. Dolayısıyla bu süreçte her bir öğretmenin desteğinin kazanılmasının önemi oldukça yüksektir.

4.ADİM: Kullanılacak Eğitim Programının Belirlenmesi, Revize Edilmesi ya da Geliştirilmesi;

- Dördüncü adımda, barışyapıcı öğrenciler yetiştirmek için kullanılacak eğitim programı belirlenir. Bu kapsamda, etkililiği bilimsel olarak test edilmiş kanıt temelli programlar kullanılabileceği gibi uygulayıcılar alanyazında var olan programları öğrencilerinin ihtiyaçları ve gelişim düzeylerine uygun bir biçimde revize edebilirler ya da alan uzmanlarından destek alarak yeni programlar geliştirebilirler.

5.ADİM: Uygulayıcıların Maddi İhtiyaçların Nasıl Giderileceği Konusunda Okul Yöneticileriyle Görüşmeleri ve Bütçe Planlamaları Yapmaları;

- Barışyapıcı öğrencilerin eğitimine başlanmadan önce barışyapıcılık görüşme odasının hazırlıklarının da yapılması gerekmektedir. Bu tür bir çalışmanın amacına ulaşabilmesi için barışyapıcı ve taraf öğrencilerin bir araya gelebilecekleri, sorunlarını masada yüz yüze müzakere ederek çözmeye çalışabilecekleri nezih, güvenli ve gizliliğin sağlanabileceği özel bir görüşme odasının hazırlanması çok önemlidir. Böyle bir odanın hazır hâle getirilmesi, eğitimde kullanılacak malzemelerin satın alınması, program sonrasında gerçekleştirilecek törende barışyapıcı öğrencilere verilmek üzere rozetlerin bastırılması vb. harcama kalemleri için bütçe planlaması yapılması gerekmektedir.

6.ADİM: Barışyapıcı Öğrencilerin Seçimi ve Eğitimlerin Ne Zaman Gerçekleştirileceğinin Belirlenmesi;

- Barışyapıcı olarak eğitilecek öğrencilerin belirlenmesinde, (i) öğrenci görüşleri ve (ii) öğrenci görüşleri sonucunda isimleri belirlenen barışyapıcıların eğitime katılmak için gönüllü olmaları dikkate alınmalıdır. Bununla birlikte, barışyapıcı öğrencilerin eğitiminin ne zaman ve nerede gerçekleştirileceğinin de planlanması gerekmektedir.

7.ADİM: Eğitim Programının Uygulanmasının Ardından Bu Eğitime Katılan Öğrenciler İçin Geniş Katılımlı Bir Rozet Takma Töreni Düzenlenmesi;

- Eğitim programının uygulaması tamamlandığında uygulayıcıların geniş katılımlı bir tören düzenlemeleri önerilmektedir. Bu kapsamda, il/ilçe millî eğitim müdürleri ve şube müdürleri, rehberlik ve araştırma merkezi müdürü ve psikolojik danışmanları, ilgili eğitim uzmanları, çalışmanın yürütüldüğü okulun psikolojik danışmanları, bazı öğretmenleri ve barışyapıcılık programına katılan öğrencilerin bir araya geldiği geniş katılımlı bir tören düzenlenebilir. Bu törende, barışyapıcı öğrencilere barışyapıcılık yemini yaptırılabilir ve öğrencilere barışyapıcı rozetleri takılabilir.

8.ADİM: Okulda Arabuluculuk Uygulamaları Başlatılmadan Önce Tüm Şubelerde Tanıtım Yapılması;

- Barışyapıcılık programı uygulandıktan ve geniş katılımlı bir tören gerçekleştirildikten sonra okulda yoğun bir biçimde tanıtım, bilgilendirme ve farkındalık toplantılarının gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Uygulayıcıların, barışyapıcılık projesinin içeriği, kapsamı ve işleyişi hakkında okuldaki tüm öğrencileri bilgilendirmeleri çok önemlidir.

9.ADİM: Barışyapıcılık Sürecinin Yürütülmesi;

- Okul genelinde tanıtım, bilgilendirme ve farkındalık etkinliklerinin gerçekleştirilmesinin ardından okulda barışyapıcılık süreci başlatılmalıdır. Bu kapsamda, barışyapıcılarla iki haftada bir dönüşümlü olarak hatırlatma etkinlikleri işlenebilir ve barışyapıcılık gerçekleştiren öğrencilere bire bir süpervizyon verilebilir.

10.ADİM: Projenin Etkililiğinin Değerlendirilmesi;

- Okullarda önleyici ve gelişimsel rehberlik çalışmaları kapsamında yürütülen barışyapıcılık programının amacına ulaşmadığını, etkililiğini ve sürdürülebilirliğini tespit etmek için hem uygulama sürecinde hem de uygulama tamamlandıktan sonra sistematik ve bilimsel değerlendirmeler yapılabilir. Programın etkilerinin değerlendirilmesinde nicel ve nitel ölçme araçlarından yararlanılabilir.

UZMAN/BAŞÖĞRETMENLİK GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ ZOR KİŞİLİK İLETİŞİM 1 VE 2 CELALETTİN HOCAANIN DERS NOTLARI 14. VE 15. VIDEO

**Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
Celâlettin Lütfi BEKTAŞ
ELAZIĞ/2023**

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

Beden Eğitimi Bilgi ve Doküman Grubu

ZOR KİŞİLERDE İLETİŞİM

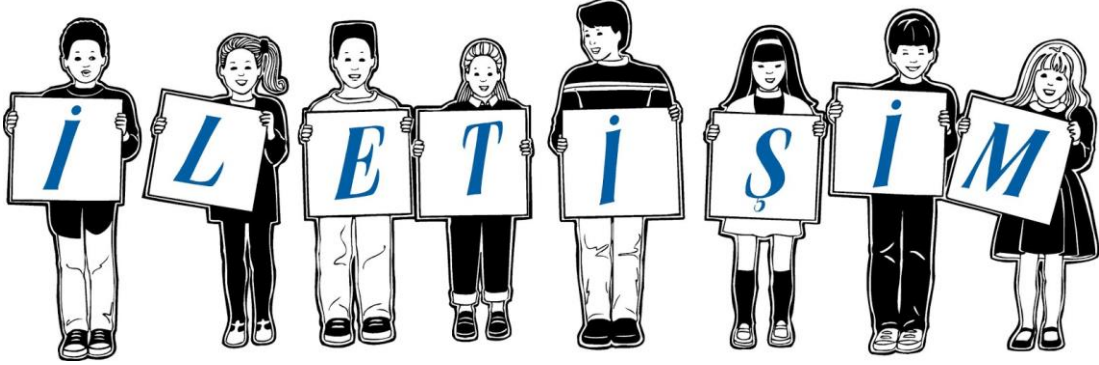
(14. ve 15. Konu Başlığı)

Dersimizin Amacı:

Her ortamda çevremizde bulunması muhtemel ve çoğu zaman da birlikte çalıştığımız; dinleme, anlama, anlaşma ve uzlaşma konusunda güçlükle yaşayan insanların özelliklerini, bu tutumlarının sebeplerini ve onlarla birlikte yaşamak ve çalışmak için sahip olmanız gereken iletişim becerilerini kazandırmak.

Bu dersi izleyen katılımcılar;

- ☐ Zor insanın tanımını yapabilir.
- ☐ Zor insan kapsamına giren davranışları tanıyabilir, ayırt edebilir.
- ☐ Zor insan olmanın sebepleri ve şartlarını söyleyebilir.
- ☐ Zor insan kapsamına giren tavır ve davranış örüntülerini gruplayabilir.
- ☐ Zor insanlarla birlikte yaşamak ve çalışmak konusunda yöntem ve becerileri edinir.

Dersimizin İçeriği: Dersimizin akış şeması aşağıda özetlenmiştir:

- ☐ Zor insan kimdir?
- ☐ Zor insan olarak nitelenen kişilerde sıklıkla gözlenen davranışlar nelerdir?
- ☐ Zor kişilik nasıl ortaya çıkar ve gelişir?
- ☐ Zor insan tanımına giren kişilerin kategorileri
- ☐ Zor insanlarla birlikte yaşamak ve çalışmak konusunda yöntemler.

1-Zor İnsanın Tanımı ve Davranışları

Tanımları:

- ☐ Aynı ortamda bulunulduğunda kişide öfke, huzursuzluk, korku, endişe, sıkıntı gibi duygular yaşatan; insanlar için kullanılan bir kavramdır
- ☐ dinleme, anlama, anlaşma ve uzlaşma konusunda bilgi ve beceri eksikliğinden kaynaklanan sıkıntıların ortaya çıkmasına sebep olan insanlar için kullanılan bir kavramdır.
- ☐ Hem kendileri hem de yakın çevresi için yaşama sevinci ve yaşam enerjisini azaltan, bireysel ve kurumsal verimliliğe, motivasyona zarar veren etkilerinden dolayı insanlar için kullanılan bir kavramdır.

Zor insanın Davranışları:

1. Bir davranışın kişilik özelliği ile ilişkilendirilmesi için devamlılığı (sürekliliği) ve farklı ortamlarda aynı anlayış ve davranış kalıplarının gözleniyor olması önemli bir kriterdir.
2. Bir insan veya kendimiz sıklıkla ve aşağı yukarı her ortamda zor iletişim kurulabilen, dostane tavırdan uzak, anlayışsız, dinleme ve empati becerisi sınırlı, “öteki”ne karşı ön yargılara sahip bir tutum sergiliyorsa zor insan olma ihtimali güçlüdür.
3. Bir insanın gözlenebilir “anlama ve anlaşılma çabası” onun zor insan olup olmadığının önemli bir göstergesidir. Anlama ve anlaşılma çabasının temelinde de “dinleme becerisi” yer alır. Diğer bir ifade ile “dinleme becerisi”ne bakılarak bir kişi hakkında önemli ipuçları elde edilebilir.

2-Zor Kişilik Nasıl Ortaya Çıkar ve Gelişir

İletişim Tanımı:

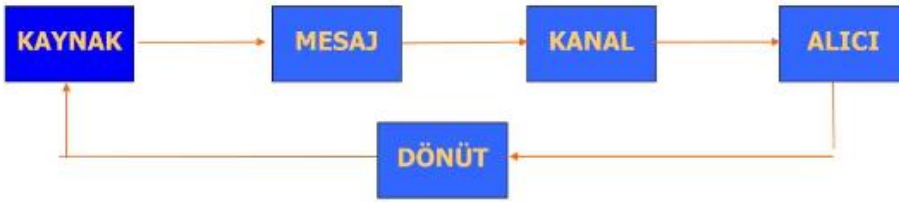
- **Kaynaktan, alıcıya bir kanal kullanılarak mesajın iletilmesi ve alıcıdan da kaynağa geri bildirim verilmesi şeklinde işleyen iki yönlü bir süreçtir.**

Geribildirim Tanımı:

- Birisinin sözlerine ve yaptıklarına karşılık verirsiniz, o da sizin söylediklerinize ve davranışlarınıza tepkisini gösterir. Sağlıklı iletişimin ön koşulu; kendini (ihtiyaç, duygu) iyi tanımak ve mesajları doğru kanalı kullanarak açık ve anlaşılır şekilde vermektir. İletişimde **geri bildirimin de yeri ve önemi çok büyüktür.**

Mesajdan ne anlaşıldı ve ne kadar anlaşıldı; karşı tarafın mesaj sonrası duygu ve düşünceleri ancak geri bildirim sayesinde ortaya çıkar ve sağlıklı iletişim bu şekilde sürer.

Doğduğumuz andan itibaren diyalog içinde olduğumuz insanlardan en iyi geri bildirimi almak için nasıl davranmamız gerektiğini öğreniriz. Bebek ağladığı zaman annesinin yanına geleceğini, karını doyuracağını ya da altını temizleyeceğini bilir. Diğer bir ifade ile doğar doğmaz bağırıp çağırdığımızda istediğimizi elde edebileceğimiz bilgisini ediniriz. Yaşımız ilerledikçe sadece sözlerin yetmediğini, bu sözlerle saygı, sevgi gibi duyguları katmayı, dahası iletişimimize beden dilinin de eklemeyi öğreniriz.

Gelişim psikologları kişiliğimizin temel öğelerinin çok küçük yaşlarda oluştuğunu söylemektedir. Yaşantı ürünün olan olayların, bizi yetiştirenlerin yaklaşımlarının etkisiyle kendimize, dünyaya ve olaylara ilişkin yargılarımız, yaklaşımlarımız şekillenmektedir. Başta anne ve babamız olmak üzere model aldığımız kişilerden gördüğümüz **karşılık (tutum ve tavırlar)** zaman içinde kendi davranış kalıplarımıza, tutum ve değer yargılarımıza dönüşür.

Örneğin, dış dünyanın ve diğer insanların; güvenilmez, tehlikeli kişiler olduğu inancını edinebilir ya da kendimizi değersiz, yetersiz algılayabiliriz. Aşırı korumacı bir anne babanın çocuğu büyüdüğünde problemlerini başkalarının çözmesini bekleyebilir. **“Helikopter ebeveyn”** tutumu ile büyüyen bir çocuk; dünyanın kendi etrafında dönmesi gerektiğine inanabilir. Bunun bir sonucu olarak da tüm diğer insanların kendisinin ilgi ve ihtiyaçlarına cevap vermesi ve her şeyin kendi istek ve arzularına göre şekillenmesi gerektiğine inanabilir. Bu konuda eğitimci arkadaşlarıma **“Bağlanma Kuramı”nı** araştırmalarını ve öğrenmelerini tavsiye ederim.

Tüm insan davranışları varlığını sürdürmeye, kişilik bütünlüğünü korumaya dönüktür. Bazı insanlar bunu sağlamak için sağlıklı tutumlar edinirken bazıları defans mekanizmalarını abartılı kullanarak sağlıksız ya da patolojik tutum ve davranışlara başvurur. Genelde, zor insanlar kötü niyetli değildir. Hayatlarını kendilerini korumak üzere kurmaya çalışırlar çünkü **“Dünya adaletsizdir ve onlar kurbandır!”**. Zihinlerinde bir karmaşa vardır, bu da onları hayatta gerçekten yapmak istediklerinden alıkoyar. Dünya görüşlerini destekleyecek sürekli bir kanıt arayışı içindedirler. **Bu nedenle zor durumlara başvururlar.**

3-Zor İnsan Tanımına Giren Kişilerin Kategorileri

Zor kişilikleri çeşitli kriterlere göre gruplamak mümkündür. Özellikle **kurumsal yapı içinde değerlendirildiklerinde** üç grup insanla karşılaşırız. Bunlar;

1. İnaktif,
2. Reaktif,
3. Proaktif olarak isimlendirilir.

İnaktif (Pasif):

- İnaktif kişiliğin en belirleyici özelliği **aşırı uyum davranışı sergilemeleridir.**
- **“Evet, efendim!”** olarak da isimlendirilen bu davranış ve iletişim tarzını sergileyen kişiler **kendi görüş ve düşüncelerini ortaya koyamazlar.**
- Özellikle otorite olarak gördükleri kişilerin her türlü düşünce, görüş ve önerilerine derhal ve sorgusuz katılırlar. **“Yatan mutlular”** olarak da tanımlanan bu kişiler kendi yaşamlarına veya kurumsal işleyişe olumlu bir katkıda bulunmazlar.

Önemli not

GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ (Celalettin Hocanın Ders Notları)

Reaktif:

- En önemli özelliği ise **hemen her görüş, düşünce veya öneriyi spontane karşı çıkmaları, muhalefet etmeleridir.** Ortaya atılan görüş ve öneriyi sorgulamazlar, üzerinde düşünmezler ve sadece karşı çıkarlar. Karşı çıktıkları veya muhalefet ettikleri duruma ilişkin bir öneri veya karşı görüş bildirmezler.
- **“Karşı çıkmak için karşı çıkma”** bir yaşam biçimi olarak yerleşmiştir. Üç-altı yaş çocuğunda gözlenen ve o yaş grubu için normal hatta sağlıklı kabul edilebilecek **“inatçılık”** davranışını aşamamış ve o gelişim düzeyinin sorun çözme ve varlığını kanıtlama yöntemine takılı kalmış bireylerdir. Bu kişiler de içinde bulundukları kurum için bir artı değer yaratamazlar.

Proaktif:

- **En sağlıklı davranış ve sorun çözme yöntemine sahiptir.**
- Proaktif kişi **hem sorgular hem çözüm önerir.**
- Diğer bir ifade ile **içinde bulunduğu durumu ya da sorunu sorgulamakla kalmaz soru ve eleştirisinin sonuna bir çözüm önerisi ekler.**
- **Yapıcı, uzlaşmacı ve amaca yöneliktir.**

Diğer bir sınıflamayı insanların **“sorunlar karşısındaki duruşu”** bakımından yapabiliriz. Bir sorunla karşılaşıldığında insanların soruna karşı takındıkları tavır da birbirinden farklı olmaktadır. Bu kriter açısından da **üç grup kişilik** karşımıza çıkmaktadır:

1. **Sağlıklı insan,**
2. **Normal insan,**
3. **Sağlıksız insan.**

Hayatın her dönemi ve her türlü ortamda sorunlar kaçınılmaz hatta geliştiricidir. Bu açıdan bakıldığında sorunların olmaması değil, insanların sorunlar karşısındaki duruşları önemlidir.

1. Sağlıklı insan:

- Sağlıklı insan sorunların farkındadır.
- Sorunu çözmek için gözlenebilir çabalar sergiler. Bu çabaları **amaca yönelik, uzlaşmacı ve yapıcıdır.** En bilinen ifade ile amacı **“Üzüm yemek”**dir.
- Sorunların çözümünde her iki tarafın ya da tarafların da kazanabileceği veya en az kayıpla uzlaşabilecekleri sonuca odaklanır. **“Haklısın-haksızsın”** tartışmasına girmez.
- **“Köpek balığı” taktiği denilen “Haklı olmak için güçlü olmak yeterlidir.”** anlayışını benimsemez.
- Ya da **“Ne şiş yansın ne kebab!”** şeklinde özetlenebilecek **“oyuncak ayı”** yöntemini kullanmaz.

2. Normal insan:

- Normal insan da sorunların farkındadır. Ancak o sorunları çözmek için bir çaba harcamaz,
- Sorunlarla birlikte yaşamayı seçer. **“Benim adım hıdır, bildiğim budur.”**, **“Böyle gelmiş, böyle gider.”**, **“Bir benim çabamla ne olacak?”**, **“Herkes böyle yapmıyor mu?”**... şeklinde kendine göre mantığa bürünün ve sorunları “halının altına süpürür”.
- Normal olmayı sağlıklı tutumdan ayıran da bu anlayıştır. Unutulmamalıdır ki bazen kurumlar ve toplum da “hastalanır”. Kurumlarda veya toplumda, alışlagelmiş veya eskiden beri süregelen anlayış ve yaklaşımları takip etmek ve onları doğru kabul etmek “sağlıklı” olmanın kriteri sayılmazlar. Bu “normal” anlayış, gelişme ve ilerlemenin önünde de önemli bir engel oluşturur.
- **“Statükocu anlayış”** olarak da kavramlaştırılabilecek bu sorun çözme yaklaşımına **“normal insanlarda”** rastlanır.

3. Sağlıksız insan:

- Sorun çözme karşısında **“sağlıksız tutum”** sergileyen insanların ise **en belirleyici özelliği iki defans (savunma) mekanizmasını sıklıkla kullanmalarındır.** Bunlar **“neden bulma”** ve **“yansıtma”**dır.
- Bu gruba giren insanlar bir sorunla karşılaştıklarında başka insanları veya başka durumları suçlamayı alışkanlık hâline getirmişlerdir. Parmakları her zaman birilerini ve bir şeyleri gösterir. Tahmin edilebileceği gibi bu insanların en önemli eksikliği **“Ben sorumluyum.”** diyememeleri, başka bir ifade ile **sorumluluk alamamalarıdır.**
- Evde bir sorun varsa eşi, çalıştığı kurumda bir sorun varsa yöneticiler suçludur. Bu neden bulma **“kader kurbanı”** olmaya kadar uzanır. Bu durum; ayağı takılıp düşen bir çocuğu teselli etmek için halının ya da zeminin dövuüldüğü; masaya başını çarptığında ahşabın cezalandırıldığı bir çocuk yetiştirme anlayışının doğal bir sonucu olarak görülebilir.

Önemli not

Önemli not

GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ (Celalettin Hocanın Ders Notları)

Zor kişilikler, yaşam enerjilerini nasıl harcadıklarına bakılarak da tanınabilir ve gruplandırılabilirler. Yaşam enerjisi her türlü etkinlik, sorun çözme, üretkenlik ve mutluluğumuz üzerinde etkili olan içsel bir güç olarak tanımlanabilir. Genellikle üç ayrı enerji kaynağının birleşiminden ortaya çıkan bu enerji yaşam doyumumuz üzerinde de belirleyicidir. Bu üç enerji kaynağımızın biri;

1. “Fiziksel enerji”,
2. “Zihinsel enerji”,
3. “Duygusal enerjidir”.

Fiziksel enerji:

- Beden sağlığımız, beslenmemiz, uyku düzenimiz gibi yaşam alışkanlıklarımız tarafından belirlenir.

Zihinsel enerji:

- Düşünme, okuma, problem çözme gibi etkinlikler “zihinsel” enerji ile ilgilidir ve bu tür etkinliklerin hayatımızda yer alması zihinsel enerjimizi artırır, geliştirir.

Duygusal enerji:

- Kendilik değerimiz konusunda kendimizin sahip olduğu düşünceler; diğer bir ifade ile kendimize kendimizin biçtiği değer ise “**duygusal**” **enerjimizi** oluşturur.

Bu üç enerjinin toplamı ise yaşam enerjisi olarak her türlü etkinliğimizde belirleyici bir güce sahiptir. Elbette bu üç enerji birbiri ile de etkileşim hâlinindedir. **Fiziksel enerjisi düşük bir insanın (egzersiz yapmayan, beslenme ve uyku düzenine dikkat etmeyen) zihinsel ve duygusal enerjisi de düşük olacaktır. Ya da okumayan, sorgulamayan, problem çözmeyen yani zihinsel enerjisi düşük bir insanın duygusal enerjisi de bundan olumsuz etkilenecektir.**

Aynı şekilde kendisini değersiz, işe yaramaz, beceriksiz ya da çirkin gören birinin hem fiziksel hem de zihinsel enerjisi bu algısından (duygusal enerjisinden) etkilenecektir. İşte, bu noktada bir insanın yaşam enerjisini nasıl harcadığına bakılarak da onun ne ölçüde zor bir kişilik olduğu anlaşılabilir.

Zor kişilikler genellikle yaşam enerjilerini ziyan eden, boş yere harcayan insanlardır. Şimdi bizim de belli düzeyde bu insanlardan biri olduğumuzu aklımızda tutarak yaşam enerjisinin nasıl ve ne yaparak ziyan edildiğine örnekler verelim. Aşağıda mutsuz ve verimsiz insanın düşünce ve davranış tarzlarına ilişkin **örnekler verilmiştir:**

1. Genellikle geçmiş ve gelecekte yaşarlar, “**şimdi ve burada**”yı **ıskalarlar**. Diğer bir ifade ile bu insanların “**geçmiş geçmemiştir**”. Ya da, belki de hiç ortaya çıkmayacak geleceğin olası olumsuzluklarına ilişkin kaygılarını bugün bütün yoğunluğu ile hissederler. **Kısacahayattı, şimdiki zamanı ziyan eder, ıskalarlar.**
2. **Mazeret üretmekte, suçlu bulmakta ustalaşmışlardır. Abartılı bir benzetme ile “otomobilleri ile giderken ağaca çarptıklarında, ağacı trafik kurallarından habersiz olmakla suçlarlar”.**
3. “**Kurban rolü**”nü” sıklıkla oynarlar. Onlar hep mağdur edilmiş, hakkı yenmiş, hak ettikleri verilmemiş insanlardır. Bu noktada bir hatırlatma yapmak istiyorum: “**Bir insan sizi sizin izin verdiğiniz kadar üzebilir, kullanabilir ya da incitebilir**”. Kurban rolünün oynamayı seçen insan aslında kurban edilmek için davetiye de çıkarır. Bu yolla toplamayı umduğu ilgi onun yaşam kaynağını oluşturur.
4. **Negatif seçicidirler**. Yaşam alanlarında mevcut olan ya da sahip oldukları “**iyi**” ve “**olumlu**” şeyleri görmezler. Buna karşılık en küçük olumsuzluk ya da eksikliği abartmayı ve genellemeyi tercih ederler. Bu tür insanlardan “**Hiçbir şey yolunda değil!**”, “**Neye elimi atsam bir aksilik çıkıyor!**”... gibi ifadeleri çok sık duymak mümkündür.
5. **Beyinlerini âdeta “kuruntu üretim fabrikası” gibi kullanırlar.**
6. Bazıları ise herkesi memnun etme çabasını o derece abartırlar ki kendi duygu, düşünce ve ihtiyaçlarını neredeyse hiç önemsemezler. Başka bir ifade ile “**aşırı adanmış**” bir yaşam sürerler. Bu adanmışlık bazen aile ve çocuklarına bazen de iş yaşamı veya bir ideolojiye ilişkin olabilir. Neye ilişkin olursa olsun bu durum kendini ortadan kaldırma ile aynı anlama gelmektedir.
7. **Her şeyi kontrol etme çabası içinde olmak da yaşam enerjisini ziyan etmenin bir başka yoludur.** Söz buraya gelmişken eski bir yazıtta rastlandığı söylenen şu sözü paylaşmak istiyorum:

Tanrım; bana değiştirebileceklerimi değiştirebilmem için güç,
Değiştiremeyeceklerime katlanmam için sabır;
ikisini birbirinden ayırt edebilmem için akıl ver.”

4-Zor İnsanlarla Birlikte Yaşamak ve Çalışmak Konusunda Yöntem ve Öneriler:

Zor kişiliklerle yaşarken yapılması önerilenler, edilgen bir şekilde onlara boyun eğme ve davranışlarını onaylamayı değil, etkin bir şekilde onlardan kendimizi korumayı içerir. Her türlü insan karşısında “model davranış sergilemek” yapılabilecek en doğru davranıştır. Bu gerçekten hareketle bir insanın geliştirebileceği en değerli beceri “iletişim becerisidir”. Bir insanın yaşam doyumu, mutluluğu ve verimliliği iletişim becerisi ile doğru orantılıdır. Zor insanlarla birlikte yaşamak ve çalışmak konusunda da en temel öneri budur.

Zor kişilikler karşısında sergilenmesi gereken iletişim becerisini kısaca özetlemek gerekirse şunlar söylenebilir: Verilmesi gereken mesaj;

- ☐ Dolaysız.
- ☐ Hemen.
- ☐ Açık bir şekilde.
- ☐ Dürüstlikle.
- ☐ Karşıdakini incitmeden iletilmelidir.

Zor insanlarla iletişimi büyük ölçüde imkânsız kılan veya sorunu daha da ağırlaştıran tutumlar ise şöyle özetlenebilir:

- ☐ Aynen karşılık verme.
- ☐ Problemi ele almak yerine savunmaya geçme.
- ☐ Söylenenlerin ne anlama geldiğini dikkate almama.
- ☐ Ürkme ve şaşırma.
- ☐ Tepkisiz kalma (öfkeden dili tutulma)
- ☐ O anda bir şey düşünememe

Genel olarak söylemek gerekirse karşıımızdaki insanın davranışının altında yatan sebepleri, hangi psikolojik ihtiyacından kaynaklandığını bilirsek ona karşı göstermemiz gereken tepkiyi de bu oranda doğru seçebiliriz. Daha önce belirtildiği gibi, hiçbir insan davranışı amaçsız değildir ve tüm davranışlarımız özellikle bir psikolojik ihtiyacı karşılamaya dönüktür. Örneğin kendini koruma ihtiyacı içinde davranan güvensiz bir zor kişiliğin karşısında onun güvende olduğunu hissettirecek bir tutum daha sağlıklı bir iletişim atmosferi oluşturacaktır. Reaktif (sadece eleştiren ve saldırgan) kişilik üzerinden bir örnek vermek gerekirse bu insanların davranışlarının altında yatan psikolojik alt yapısı şöyle analiz edilebilir:

1. Kendilerini enerji küpü sanırlar. Ne var ki bu enerji yapıcı değil, yıkıcıdır.
2. Kendilerini güçlü gösterme ihtiyacı duyarlar. Haklı olmanın ve hakkını elde etmenin güç ile gerçekleşeceğine inanırlar. Ne var ki “güç” elbisesinin altında “korkaklık” vardır.
3. Bir tür suçluluk duyarlar. Çünkü başkalarından onların zayıflıklarının her an farkına varacakları endişesi taşırlar.
4. Yalnızlık çekerler. Çünkü saldırgan tavırları nedeniyle insanlar onlardan uzak durur. İç dünyaları aslında ıssız bir çölü andırmaktadır. Gerçek, içten ve derin dostluklardan mahrumdurlar.
5. Tehdit altında olduklarını düşünürler. Özellikle de dış görünüşlerindeki öz güvenin yapmacık olduğunu anlaşılması durumunda tehdit algısı artar ve bu durum onları daha agresif yapabilir.
6. Sıkıntıdan bunalırlar. Özellikle de etraflarında yapıcı ve üretken insanlar gördüklerinde onların enerji ve hızına ayak uyduramama bu sıkıntıyı artırır. Reaktif insan davranışının altında yatan bu dinamikleri bilen bir partner ya da yönetici tüm bu irrasyonel düşünce kalıplarını boşa çıkaracak tutum ve davranış sergileyerek zor insanla birlikte çalışabilir ve gerekli süreyi tanır aceleci bir beklenti içine girmezse ondaki olumlu değişmeyi görebilir.

Bir başka örneği kötümser (negatif seçici) zor kişilik üzerinden verelim:

1. Bu tür insanlar, kötümserlikleri sayesinde kendilerini gelecek başarısızlıklara karşı korumaya çalışır.
2. Nadiren bir işi tamamlamak için öneri getirirler.
3. Dahası, sizin getirdiğiniz önerilere de hep olumsuz yaklaşırlar.
4. Temel psikolojik ihtiyaçları güvenlidir. Kendilerinin ortaya koyacakları olası bir başarı bile onları korkutur. Çünkü her başarı çevrelerinde yeni başarı beklentisi oluşturacaktır ve bir gün mutlaka bu beklentilere cevap veremeyeceklerine inanırlar.

Bu iki örnekten yola çıkarak şu çıkarımda bulunabiliriz: İnsanı zor kişi yapan korkudur. Bunun da çözümü insanların özellikle psikolojik olarak güven içinde olduklarını deneyimlemeleri ve bunu uzun bir süre içinde test ederek ikna olmalarıdır. Bu çözüm yolunun burada anlatıldığı ya da yazıldığı kadar kolay gerçekleşmeyeceğinin farkındayım. Ancak bu zor kişiliklerle birlikte yaşamak ve çalışmak zorundaysak bunu onlardan önce kendimizi geliştirip değiştirerek başarabiliriz. Başka bir ifade ile ve özetle şunu söyleyebilirim: Zor insanı değil, ona yaklaşımımızı değiştirmek en sağlıklı çözümdür.

Bu konuda yapılabilecek en önemli tavsiyelerden biri de her türlü olumsuzluk ya da kıskırtma karşısında bile soğukkanlılığını (sakinliğini) koruyabilmektir. Kafamızın içinde bir trafik lambası olduğunu düşünerek kıskırtma ve olumsuzluklar karşısında “kırmızı ışığı” yakarak durmak, “sarı ışığı” yakarak düşünmek ve seçeneklerimizi görüp değerlendirmek için kendimize verdiğimiz bu sürenin sonunda “yeşil ışığı” yakarak tepki göstermek hem kendimiz hem de karşıımızdaki zor kişilik için en sağlıklı yoldur. Sakin kalabilmek hem bir erdem hem bir olgunluk ölçütü hem de faydalı sonuçlarını daha sonra göreğimiz model davranıştır.

GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ (Celalettin Hocanın Ders Notları)

Tüm bu önerilerin işe yaramayacağını düşünüyorsanız son olarak şunu tavsiye ediyorum: Zor insanla aranızda mesafe koymayı öğrenin. Zor kişiliklerle araya mesafe koymada uygulayabileceğiniz yöntemler şöyle özetlenebilir:

Kırık plak:

- ☐ Dikkatle düşünüp kendinize bir “kırık plak” cümlesi hazırlayın.
- ☐ Zor kişisine kendisini duyduğunuzu belirtip bu kırık plak cümlesini üst üste tekrarlayın.
- ☐ Örneğin: “Söylediklerini duydum ve bugün konuşacak durumda değilim.”
- ☐ Örneğin: “Şimdi işe gitmem gerekiyor.”
- ☐ Örneğin: “Kızgın görünüyorsun ve ben şimdi tartışmak istemiyorum.”

Konunun içeriğini bırakıp ilişkiyi tanımlama:

- ☐ Zor kişinin alışılmış davranışları sergilemeye başladığında söylediklerine aldırmayıp yaptığına işaret etmek.
- ☐ Örneğin: “Konuşmayı bu şekilde sürdürsek nerede gideceğimize karar veremeyeceğiz.”
- ☐ Örneğin: “Eski sorunları bir kenara bırakırsak işi daha iyi planlayabiliriz.”
- ☐ Örneğin: “Birbirimize bağırıp çağırdığımız sürece sorunu çözemeyiz.”

Ortam değişinceye kadar konuşmaya ara verme:

- ☐ Karşıdaki kişinin öfkesinin, dırdırının ya da suskunluğunun nedenini tümüyle göz ardı edip konuşmayı ertelemek.
- ☐ Örneğin: “Gördüğüm kadarıyla şu anda çok öfkeliisin. En iyisi bu konuyu öğleden sonra ele alalım.”
- ☐ Örneğin: “Şu anda kendini iyi hissetmediğinin farkındayım. Daha sonra konuşalım.”

Kendinden emin erteleme:

- ☐ Zor kişinize göstereceğiniz tepkiyi sizin daha sakin ve kafanızın daha duru olduğu bir zamana bırakmak.
- ☐ Örneğin: “Şu anda bu konuyu konuşmaya hazır değilim.”
- ☐ “İlginç bir fikir; bana düşünmem için izin vermeni istiyorum.”

Sislendirme:

- ☐ Karşınızdaki kişinin isteğini ve görüşlerini kendi sözlerinizle kısaca özetlemek(böylece onu dinlediğinizi ve anladığınızı göstermiş olursunuz) ve kendi düşündüğünüz şekilde tutum almak. (Bu yöntem kırık plak cümlesi yönteminin biraz daha hafifletilmiş şeklidir.
- ☐ Örneğin: “Bu konunun sizin için çok önemli olduğunu anlıyorum. Maalesef şimdi işe gitmek zorundayım.”
- ☐ Örneğin: “Şikâyetlerini dinledim ve bunları daha sonra görüşmek istiyorum.”
- ☐ Örneğin: “İşaret ettiğin olumsuzlukları anlıyorum; artık olumlu noktalara bakmamız gerektiğini düşünüyorum.”

Her zor insan aynı özelliklere sahip değildir. Karşınızdaki kişiyi zor insan grubuna koyan temel özelliği bilinirse onun karşısında sergilenmesi gereken tutum ve davranış da farklılaşacaktır. Bu konuda belli başlı zor kişilikler karşısında takınılması gereken tutum ve sergilenmesi gereken davranışlara aşağıda kısaca değinilecektir:

1-Saldırgan Kişilikler:

- Biraz boşalmalarına izin verin.
- Kibar davranmaya kalkışmayın.
- Adlarıyla hitap etmek gibi bir yöntemle dikkatlerini çekin.
- Oturtmaya çalışın (Oturak kişi daha az saldırgan olur.).
- Göz teması kurun.
- Düşündüklerinizi etkili ve kendinizden emin bir biçimde ifade edin.
- Söylediklerini tartışmayın, sözlerini kesmeyin. Dostça davranmaya hazır olun.

2-Süreklili Yakınanlar:

- Kendinizi sorumluymuş gibi hissetseniz de sabrınız taşsa da dinleyin.
- Söylediklerini başka sözcüklerle ve kısa cümlelerle kendisine tekrarlayarak esas söylemek istediklerini saptamaya çalışın.
- Görüşlerini o an makul bulsanız bile, sakın söylediklerini onaylamayın ya da kendisinden özür dilemeyin.
- “Suçlama-savunma-karşı suçlama” kısır döngüsüne düşmeyin.
- Yorum yapmadan olguları belirtin.
- Özgül, açık uçlu sorularla kendisini sorunu çözmeye yönlendirin. Hiçbiri işe yaramazsa “Peki, sen ne öneriyorsun?” diye sorun.

3-Suskun Tepkisizler:

- Suskunluğun, tepkisizliğin ne anlama geldiğini yorumlamaya kalkışmayın.
- Suskunu konuşturmaya çalışın.
- Açık uçlu sorular sorun. Yanıtı sabırla bekleyin.
- Sessizliği kendi konuşmalarınızla doldurmaya çalışmayın. Olaylarla veya durumla ilgili kendi yorumunuzu yapın.
- Tekrar açık uçlu sorular sorun. Eğer suskununuz konuşmaya başlarsa yorum yapmadan dinlemeye gayret edin.
- Suskununuz tepkisiz kalmayı sürdürüyorsa görüşmeyi kesin ve tekrar görüşmek üzere bir zaman belirtin.

Önemli not

GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ (Celalettin Hocanın Ders Notları)

4-Kötümserler:

- Kendinize ve ekibinizi koruyun; kötümserliklerini size de bulaştırabilirler.
- Geçmişte benzer durumların nasıl başarıyla aşıldığını iyimser ama gerçekçi bir dille anlatın.
- Değişik seçenekler üzerinde görüşüyorsanız ilk önce en kötü durumda ne olabilir, bunu siz gündeme getirin.
- Kötümserin söylediklerini gelecekte aşılması gerekebilecek sorunlar olarak görün.
- Ne yapacağınızı kaçamaklar yapmadan doğrudan ifade ederek kendi başınıza davranmaya da hazır olun.
- Her şeyi ince eleyip sık dokuyanlara bir kere de kendilerini hazır hissetmeden harekete geçmeyi önerin.

5-Çokbilmişler

- Bu kişiler dayanılmaz bir mantık silsilesi ve bilgilerine olan güvenleriyle, sizi aptal, beceriksiz konumuna düşüren ve savunmaya zorlayan insanlardır.
- Bu kişilere iletişim kurmak için önceden düşüncelerinizi sıraya koymanız ve birlikte ele alacağınız konuyla ilgili hazırlıklar yapmanız gerekiyor.
- Söylediklerini kabul etmek istemiyorsanız en etkin yöntem soru tekniklerini kullanmaktır.
- Yapılacak işlerin gözden geçirilmesini sağlamak için ek bilgi vermesini sağlayacak sorulardan yararlanın.
- Çokbilmişlerin arasında uzman olmadıkları hâlde uzmanmış gibi konuşan, yarı-bilgili hâllerinin kısmen farkında olan ve aldıkları yarım yamalak bilgileri aceleyle olayın bütünüymüş gibi sunanlar da vardır. Bunlar karşısında da doğru olguları sanki başka bir seçenekmiş gibi mümkün olduğu kadar tasvir edin.